

2018'in ardından... Kadınlar baskıya, sömürüye ve gericiliğe boyun eğmediler

Tek adam rejiminin baskıcı politikalarına, düzen içi kutuplaştırma siyasetine ve yarattığı karanlık atmosfere rağmen işçi ve emekçilerde, kadınlarda, gençlikte tepki ve öfke büyümeye devam ediyor.

Kadınlar baskıcı atmosferde sokağa çıkma cesareti ve

gücü gösteriyor. Karanlığı parçalama, bu gücü büyütme, işçi ve emekçilerin öfkelerini örgütlenme ihtiyacı kendini yakıcı bir şekilde hissettiriyor.

Bu ihtiyacın karşılanmasında bir dönemece dönüşmesi dileğiyle 2019 umudun, direncin ve kavganın yılı olsun!

s.18

Haftalık
Sosyalist
Siyasal Gazete

ISSN 1300-3585

Sayı 2019 / 01
4 Ocak 2019 • 1 TL

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak41.net

**Emperyalist hesapları
bozacak güç
“İşçilerin birliği,
halkların kardeşliği”dir!**

Düzen muhalefетinin gericilik yarışı

Tüm renkleriyle düzen partilerine karşı mücadele, emekçileri sömürüden ve gericiğin her türünden kurtarma mücadelesinin önemli bir boyutudur.

Yağmaladıkça semirdiler, sömürdükçe büyüdüler

Erdoğan yönetimi de diğer sermaye hükümetleri gibi korumakla mükellef olduğu sermaye sınıfının çıkarını her şeyin üstünde tutmaktadır.

Tarihten öğrenip tarihi aşmak: Netaş Grevi

Kavel'in açtığı yol Netaş'a ilham olmuştur, Netaş'ın cüreti Greif'i yaratılmıştır. İşçi sınıfı kendi tarihinin hafızasını zorladığında ise Greif'i de aşar.

Tasfiyeci sürecin son aşaması: Parlamenterizm - Yerel seçimler ve liberal hayaller üzerine...

s.12

2018 yılı ve gençlik

s.20

Emperyalist hesapları bozacak güç “işçilerin birliği, halkların kardeşliği”dir!

ABD Başkanı Trump'ın kuyuya attığı taşın sesi daha uzun süre yankılanacak gibi görünüyor, hele de o taş sosyal-fizik kanunlarını altüst eden hareketlerle dö-nüp duruyorsa...

TRUMP MANEVRASINDAN YANSIYANLAR

Trump, ABD askerlerinin Suriye'den çekilmesi için önce 1 aylık süre vermişti. Geçtiğimiz yılın son haftasında, Irak'taki Amerikan askerlerini ziyareti sırasında süre konusu “yavaş yavaş çekileceğiz” mesajıyla kısmen bulanıklaştı. 30 Aralık'ta Trump'la görüşen Cumhuriyetçi Senatör Lindsey Graham çekilmenin daha uzun süreye yayılacağını açıkladı. Senatör Graham'ın açıklamasında Türkiye'ye tampon bölge verilebileceği, Kürtlerin korunacağı, en son istenen şeyin Türklerle Kürtlerin savaşı olduğu bilgileri de yer alıyordu.

Ardından *New York Times* çekilme için verilecek sürenin 4 ayı bulabileceğini yazdı, Trump'ın yeniden fikir değiştirerek çekilmeyi hızlandırabileceği kaydını da düşerek. Tam da tweetleri yavaş ve uzun süreye yayarak çekilme düşüncesini doğrular bir tona bürünmüşken, Trump, 2 Ocak'ta Beyaz Saray'daki kabine toplantısında yaptığı konuşmada, çekilmenin tamamlanması için 4 aylık bir süre vermediğini belirtti. Ayrıca “Belli bir süre içinde Suriye'den çekileceğiz. Suriye'den çekilsek bile Kürtleri korumaya devam etmek istiyoruz” diyerek, Senatör Graham'ı teyit etti. Trump'un son konuşması *NYT*'nin çekilme süresiyle ilgili kaydı boşuna düşmediğini de göstermiş oldu bu arada. Sonuçta söz konusu kişi Trump olunca ABD'nin geleneksel politik aklını oluşturan öğelerin dahi olasılıklarla ve kayıtlarla değerlendirmeler yapması mecburiyet haline geliyor.

Türk sermaye devleti cepesinde ise bir sabırsızlık ve telaş hali göze çarpıyor. Elbette çekilme kararı bolca böbür-

lenmeye konusu olmaya devam ediyor. Keza Menbic hattına ve Kilis'e çete, asker ve silah sevkiyatları hız kesmiş değil. Trump'ın 19 Aralık'taki açıklaması öncesine oranla zayıflamış olsa da alışıldık şoven ve Kürt düşmanı çırpınışlar ile savaş çığırkanlığı da sürüyor. Bunca hareketlilik seçimler öncesinde psikolojik avantaj elde etmeye, var olduğu kadarıyla onu ayakta tutmaya hizmet ediyor şimdilik. Fakat artık somut saldırı perspektifinden çok, emperyalist efendilerinin nasıl bir yol izleyeceklerine kilitlenme vaziyeti hakim. Bir yandan ABD ile diğer yandan Rusya ile “diplomatik atak” şalıyla örtülü pazarlık girişimleri, daha doğru deyişle uşakça yaltaklanmalar dışında yapabilecekleri pek bir şey de yok şu anda. Belirsizlik sürdüğü sürece daha ötesine geçilemeyeceği konusunda farklı cephe-lerden yorumcuların hemen hemen ortak kanıda olması bunun bir teyidi sayılır.

Bütün bu süreçte Kürt hareketinde de oldukça dikkate değer hareketlilik göze çarptı. İlk günlerin telaş ve kaygısının yerini son günlerde görece soğukkanlı yaklaşımlar almaya başladı. Yine de emperyalistlerle kurulan ilişkilerin ve emperyalistler arası pazarlık masalarına dayalı beklentilerin geniş halk kitlelerinde yaratmış olduğu yanılsamaların nelere vardığı ibretlik ders olarak bir kez daha açığa çıktı.

EMPERYALİST HAMELELER VE BÖLGE HALKLARI

Halihazırda gelişmelerin nasıl bir seyir izleyeceği konusunda çok sayıda olasılık sıralanıyor, emperyalistlerin ve bölgesel uşakların hesapları, ilişkileri, yaklaşımları üzerinden. Fakat sınıf mücadelesi çerçevesinden bakıldığında şimdilik bunların somut bir değeri bulunmuyor. Genel olarak dünyaya emperyalist nüfuz mücadelelerindeki keskinleşme sonucunda belirsizliğin, bu sınırlarda bir kaosun hakim olduğu bir dönemdeyiz. Bunun çok daha

ağır bir biçimi Ortadoğu'yu ve özellikle de Suriye'yi dengesiz denklemler sahnesine çevirmiş durumda. Böylesi bir atmosferde sınıf mücadelesi planında çok daha önemli olan, yaşanan gelişmelerin sınıf ve emekçi kitleler ile kardeş halklar arasında ne tür etkiler yarattığıdır.

Kürt halkı Rojova'daki meşru kazanımlarını ve olduğu kadarıyla özgün statüsünü kendi öz emeğiyle yaratmış, ünlü Kobanê saldırısını da yine bu sayede püskürtmüştü. ABD yardımları ve sonrasında da uzun süreli ilişkiler bunun ardından geldi. Tam da dünya çapında işçi ve emekçilerin, geniş halk kitlelerinin sempatisini kazandığı bir esnada başlayan ve sürdürülen ilişkiler, Kürt halkını bugün emperyalistler arası nüfuz kavgasının veya pazarlık masalarının zayıf görülen bir hedefi haline getirmiş bulunuyor.

Kürt halkının bu algıyı kırmayı her şeyden önce haklı bir halk olduğu bilinci ve özgüveniyle kendi özgücüne sarılmasından, bunun doğal yansıması olan onurlu bir duruştan geçiyor. Emperyalistlerin savaş arenasına çevirdikleri bir coğrafyada, dört yanı saldırgan burjuva devletlerle çevrili ezilen bir halk için zorluklarına ve bedellere rağmen bunun dışında bir varlık koşulu dahi bırakılmayacaktır. Nitekim bizzat Kürt halkının makus tarihi bunun sayısız acı dersiyle doludur. Kürt halkı kendisini ve doğal haklarını meşru çizgide savunduğu sürece, dünya halklarının onu bir pazarlık malzemesi olarak algılanmaktan çıkaracak desteğini alabilecektir. Azılı Kürt düşmanı Türk sermaye devletinin egemen olduğu sınırlar içinde yıllarca şovenizmle zehirlenmiş bir toplum Kobanê sürecinde sergilediği tutum bile başka söze gerek bırakmamaktadır.

HALKLARIN GELECEĞİ VE İŞÇİ SINIFININ TARİHSEL SORUMLULUĞU

Başta Kürt halkı olmak üzere, bölgenin mazlum haklarının emperyalist pazarlık masalarında kirli hesaplara konu

edilmesine karşı dünya işçi sınıfı ve emekçilerin sorumluluğu ise çok daha tayin edicidir. Özellikle bölge ülkeleri arasında sınıf mücadelesi imkanları bakımından belirleyici bir konumda olan Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinin tutumu... Türkiye işçi sınıfı ve emekçi kitleler, uzaktan seyirci kalma lüksüne sahip değildirlir. Şayet işçi sınıfımız tarihsel görev ve sorumluluğuna sahip çıkmak yerine şovenizm zehirinin kirlenmişliğini tercih ederse, mazlum halklara kefen biçilmesinde Türk sermaye devletinin saldırganlığı oranında suça ortaklık yapmış olacaktır. Bu, deyim uygunsu siyonizmle sersemletilmiş Yahudi bir emekçinin, siyonist İsrail devletinin Filistin halkına yaşattığı zulme, katliamlara, acılara alkış tutmasına benzer. Türkiye işçi sınıfı payına, halklara düşmanlıkla nam salan Türkiyeli egemenlerin tüm toplumu bir kez daha lekelemelerine katlanmaktan, daha da kötüsü ortak olmaktan daha beter bir zavallılık olamaz.

Oysa Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri, bölge ülkeleri arasında gücü, niteliği, sayısı, gelişmişlik düzeyi bakımından, emperyalistlerin ve yerli uşaklarının oyunlarını bozma olanaklarına/potansiyeline en fazla sahip olan dinamiklerden biridir.

Despot iktidarın marifetleriyle tetiklenen yapısal krizin işçi ve emekçilerin belini büktüğü bir dönemde, işçi sınıfının yalnızca hakları ve geleceği için mücadele sahnesine çıkması dahi tüm hesapları altüst eden bir etki yaratmaya adaydır. Keza bölgenin ezilen halklarının kendilerine kefen biçen emperyalistlere ve bölgenin haydut devletlerine bel bağlama çaresizliğinden kurtulması, bunun için gereken koşulların olgunlaşması sınıfın harekete geçmesine bakıyor. “İşçilerin birliği halkların kardeşliği” sınıfın devrimci mücadeleleri içinde kurulacak; emperyalist paylaşım masalarının devrildiği ve bölge halklarının kendi geleceklerini kendilerinin belirlediği bir dünyanın kapıları bu sayede açılacaktır.

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2019/01 * 4 Ocak 2019 * Fiyatı: 1 TL

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ersin Özdemir

EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yayın türü: Süreli Yaygın

Yönetim Adresi: EKSEN YAYINCILIK

Osmanağa Mah. Kırtasiyeciler Sk. No:9 Kat:2 Daire:7
Kadıköy / İstanbul

Tif. No: (0212) 621 74 52 - 0536 285 73 25

e-mail: info@kizilbayrak.net

twitter: @kizilbayraknet

www.kizilbayrak41.net

Baskı: SM Matbaacılık - Çobançeşme Mahallesi Sanayi Cad. Altay Sk. No: 10 A Blok - Yenibosna / İSTANBUL

Menbic, Fırat'ın doğusuna “model” olacak

E. Bahri

Suriye'ye karşı savaşın başlatılmasında birinci dereceden sorumlu olan AKP iktidarı, gelinen aşamada Suriye'deki savaşın bitirilmesinin önündeki “son engel” konumundadır.

Körfez şeyhlerinin havlu atıp Şam'ın kapılarını çalması, emperyalistlerin kullandığı bir aparat olmanın ötesine geçemeyen “dışarıdaki Suriye muhalefeti”nin dağılması, nihayet ABD emperyalizminin Fırat'ın doğusundan çekilme kararını ilan etmesi gibi gelişmeler, bunu özellikle belirgin hale getirmiş oldu.

Bu tablodan da anlaşılacağı üzere, artık sahada AKP-saray rejimi ile tetikçi olarak kullandığı cihatçı çeteler esas sorunu oluşturuyor. Yani sıra İdlib'de Heyet Tahrir eş Şam (HTŞ) adını kullanan El Kaide artıkları da var. HTŞ, Türkiye'nin güdümündeki çetelerle bazen çatışsa da İdlib'deki varlığını yine de onlara borçludur. Türk ordusu ile tetikçilerinin Suriye'nin dışında kalması durumunda -ki, bu kaçınılmaz görünüyor-, HTŞ'nin İdlib'de tutunma zemini de ortadan kalacaktır.

***

ABD'nin çekilme kararı farklı tartışma ve analizlere konu olsa da Suriye'deki toplam tablo ile uyumlu görünüyor. Nasıl uygulanacağından bağımsız olarak çekilme kararı, ABD'nin 'hegemon güç' konumundaki zayıflama ve bunun Ortadoğu'ya yansımalarıdır. Süreci uzatma vb. çabalar olsa da ok yaydan çıkmış görünüyor. Nitekim son günlerdeki tartışmalar, ABD'nin boşaltacağı yerin kimler tarafından doldurulacağı ekseninde yapıyor. Yani tartışma “ABD sonrası dönem”le ilgilidir.

Bu dönemin nasıl şekilleneceğinin henüz netlik kazanmaması Ankara'daki Amerikancı saray rejiminin yayılmacı heveslerinde ısrar etmesinden kaynaklanıyor. Fırat'ın batısından İdlib'e uzanan bölgeyi cihatçı çeteleri de kullanarak işgal eden Türk devleti, bu bölgeleri ilhak etme planını uygularken, Fırat'ın doğusuna da sarkmaya çalışıyor. Halen Rusya ile devam eden pazarlığın odağında bu hevesler var.

***

Sürecin belirlenmesinde başrolü Rusya onuyor. Diplomatik kıvraklığıyla ABD-İsrail-Türkiye üçlüsünü idare etmeye çalışan Rusya, Suriye ile mütte-

fiklerinin tercihlerini de dikkate almak zorunda. Bu belirleyici role rağmen, ABD ile işbirlikçilerinin süreci sabote etme çabalarının da devam ettiğini belirtmek gerekiyor.

Rusya'ya Ortadoğu'da etkili bir emperyalist güç olabilmenin yolunu açan Suriye'nin direnişidir. Suriye halen Rusya'nın bölgedeki temel dayanağıdır. Dolayısıyla AKP-saray rejiminin yayılmacı heveslerle Suriye'den parça koparma çabaları, Rusya ile ilişkilerin gerilmesine yol açabilir. Putin'in Türkiye ile ilişkileri geliştirmeye çalıştığı, bunu çok önemsendiği bir gerçek ama karar anı geldiğinde Suriye'den yana tutum alacağından da kuşku duymamak gerek.

Trump'ın çekilme kararını açıkladığı anda bölgeyi yönetme hakkının meşru Suriye yönetimine ait olduğunu ilan eden Rusya, Esad yönetimi ile PYD/YPG güçleri arasında görüşmelerin başlatılmasına da ön ayak oldu. Bu çabalar halen devam ediyor.

Sovyet deneyimleri üzerinde yüklenen Rusya, Kürt halkının taleplerini yok sayarak ya da AKP'nin istediği gibi, Kürt hareketlerini denklem dışında bırakarak Suriye'de çözüm olmayacağını biliyor. Türkiye ile ilişkileri sarsmamak için özen gösterse de verili koşullarda PYD-Esad yönetiminin anlaşması ve Suriye'nin toprak bütünlüğü çizgisini terk etmesinin koşulları mevcut değil. Nitekim 29 Ara-

lık'ta Rusya'ya giden AKP'li bakanların elleri boş dönmeleri ve saray beslemesi medya tarafından ilan edilen Putin-Erdogan görüşmesinin gündeme gelmemesi, Rusya'nın bu politikadaki ısrarının göstergesi kabul ediliyor.

***

Esad yönetimi ile İran, Hizbullah gibi müttefikleri Fırat'ın doğusunu Türkiye'ye bırakmak bir yana, Suriye topraklarındaki işgalci Türk askerlerinin çekilmek zorunda olduğunu sık sık dile getiriyorlar. AKP-saray rejiminin yayılmacı/ilhakçı heveslerinin farkında olan bu cephe hem cihatçı çetelerin hem Türk ordusunun Suriye topraklarını terk etmek zorunda olduğunu, aksi halde buna mecbur bırakacaklarını sık sık hatırlatıyor.

Suriye ile müttefiklerinin cihatçılarla Türk ordusunun Suriye topraklarını terk etmek zorunda kalacağı ya da bırakılacağı söyleminin sağlam dayanakları var. Bu iddialı tutum, günlük politika bağlamında değil, bu cephenin stratejik hedefleriyle ilgilidir. Dolayısıyla AKP-saray rejiminin Suriye topraklarını işgal/ilhak etme ahmaklığında ısrar etmesi, ancak çatışmanın farklı boyutlar kazanmasına yarayabilir. 1939 yılında Hatay'ı (İskenderun Sancağı) İngiliz emperyalizminin katkıları, Fransız emperyalizminin tavizleriyle ilhak etmeye muvaffak olan Türk devletinin, bu çağda Suriye'nin sınıra

yakın bölgelerini ilhak etme histerisinin sonuç vermesi olası görünmüyor...

***

Fırat'ın doğusunda sürecin nasıl bir seyir izleyeceği henüz netleşme de Menbic'de yaşananlar, baskın eğilim hakkında fikir veriyor. Rusya, AKP-saray rejiminin bir an önce hamle yapma histerisine prim vermezken, Suriye ordusunun kentten bazı bölgelerine bayrak çekmesini ise selamladı. Bu durumda sınıra büyük bir yığınak yapan Türk ordusunun Menbic'e girmesi ateşle oynamak anlamına gelir.

Basınç altında kalan Trump rejimi çekilmeyi ağırdan almaya çalışsa da ABD'den umudunu kesen Kürt hareketinin Moskova-Şam hattıyla yürüttüğü görüşmelerin seyri, tarafların eğiliminin Suriye ordusunun Menbic'e girmesinden yana olduğuna işaret ediyor.

AKP-saray rejiminin öncelikli hedefi olan Menbic'in Türk ordusu tarafından işgal edilmesi, verili koşullarda olası görünmüyor. Büyük bir ihtimalle işgalci ABD güçlerinin çekilmesiyle -yerel güçlerin de yardımıyla- Menbic Suriye ordusu tarafından kontrol altına alınacak. Bu ise Fırat'ın doğusu için “model” olacaktır. Verili koşullarda Kürt hareketi için olduğu kadar, Suriye yönetimi ve bölgede yaşayan diğer halklar açısından da ehveni şer seçeneğinin bu olduğu görülüyor.

Düzen muhalefetinin gericilik yarışı

Düzenin ana muhalefet partisi CHP, AKP-MHP tabanından oy devşirebilmek için dinci ve milliyetçi söylemleri özellikle öne çıkarmaya devam ediyor. Son olarak CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, hem de faşist saldırganlığın Alevi emekçileri hedef aldığı Maraş Katliamı'nın yıldönümünde, "Ben hiçbir ülkücünün otoriteden yana olduğuna inanmıyorum. Demokrasi ülkücülerin olmazsa olmazıdır. Ülkücülerini ve milliyetçilerini demokrasiden yana tavır alan gruplar olarak görüyorum" dedi.

Ülkücülüğünün altını çizen Mansur Yavaş'ta ısrar edilmesi, CHP'li Bolu Belediye Başkanı ve partinin ilçe yönetiminin Ülkü Ocakları'nı ziyaret etmesi gibi, "ittifak ruhu" adına gericiliğe alan açan tutumları sık görmeye başladık. Kuşkusuz bu tablo yeni ve şaşırtıcı değildir.

Örneğin, 2010 senesinde yapılan referandum için Samsun'da bir mitinginde de Kılıçdaroğlu "bozkurt" işaretini kullanmış, CHP'liler o zamanki "ittifak ruhu" gereği CHP ve MHP bayraklarının yan yana görünmesinden hiç de gocunmamışlardı. Kılıçdaroğlu "Adalet Yürüyüşü"nde de yoldan geçen araçlardan kendisini "bozkurt" işareti ile selamlayanlara bu işaretle karşılık vermiş, yine ülkücü kesimlere göz kırpmıştı. 2017 yılında tek adam rejiminin oylandığı son referandumda CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel sosyal medyada "İşte Türkiye de hayır diyor" diyerek. Türkiye'yi referans olarak göstermişti. Muharrem İnce de cumhurbaşkanlığı seçimi öncesinde "Ülkücülere hiçbir husumetim yok" deme gereği duymuştu.

Şimdi ise hem İYİ Parti ile girdikleri it-

tifak gereği hem de "sağdan oy kapma" politikası adına dinci-milliyetçi söylem ve pratikleri özellikle öne çıkarıyorlar. Yine geçtiğimiz günlerde Bahçeli ile olan bir polemiginde Kılıçdaroğlu, "Ülkücü kardeşlerimin bayrak sevgisi, vatan sevgisi, insan sevgisi benim gönlümde, yüreğimde de aynen vardır... Ülkücü kardeşlerim bilsinler, onlara hiçbir sözüm yok, benim başımın üstünde yeri var" diyerek ülkücülüğün bu topraklarda yüklendiği misyonu bilinçli bir şekilde çarpıttı. Bir başka örnek olarak daha öncesinde MHP'den istifa ederek CHP'ye katılan 4 kişiye rozet takılması sonrasında salonda "Faşizme karşı omuz omuza" sloganları atılmış olması da sadece bir kafa karışıklığı ya da omurgasızlık örneği değil, bilinçli bir tercinin ürünüdür.

"İTTİFAK RUHU"NDAN ÖTESİ

Düzenin "sol" ayağı olarak CHP işçi ve emekçilerin -gerçekte öyle olmasa da- sosyal özlemlerinin adresi olarak görüldü. Aynı şekilde Alevilerin istemlerini yıllardır istismar ederek bugüne geldi. Bugün de özellikle Haziran Direnişi'nden sonra kendini ortaya koyan toplumun ilerici değerlerini yaşam tarzı üzerinden korumak isteyen, çevre mücadelesi veren, kadın hak ve özgürlüklerine sahip çıkan "%50'lik" kesime alternatif olma adına bu konuları istismar etmeye devam ediyor. Ancak bir düzen partisi olarak gerçek işlevi gereği, bu kesimlerin tepkilerini düzen sınırları içinde tutmak, meclis aritmetiğinde, seçim sandıklarında boğmak adına elinden gelen ne varsa yapıyor.

Diğer yandan da AKP, MHP, İYİ Parti,

Saadet Partisi tabanı gibi gericiliğin çeşitli boyutlarda egemen olduğu kesimleri "kazanmak" adına dinsel ve milliyetçi gericiliği meşrulaştırın tutum ve söylemlere giriyor. Amaç bu kesimlerin tabanındaki emekçileri kazanmaksa bunun yolu bu kesimleri aydınlatan, bilinçlendiren çalışmalarda bulunmak, sosyal istemleri, hak ve özgürlükleri her alanda savunan bir çizgide olmaktan geçmektedir. Ancak bugün ülkücülere şirin gözükme adına yapılan rezilliklerin, faşist anlayışın etkisindeki kesimleri gericiliğin karanlığında bırakmak dışında bir işe yaramayacağı ortadadır. CHP'nin bu kesimleri aydınlatmak, oy desteği dışında gerçek anlamda kazanmak gibi bir derdi zaten yoktur. CHP kendi tabanında toplanan ilerici kesimleri seçim aritmetiği hesaplarıyla pragmatik politikalara yedeklemekte, bilinçlerini bulandırmakta, toplumsal hafızayı bir şekilde silerek düzenin istediği gericilikte buluşmalarını sağlamaktadır. "Demokrasi" kavramı ile ülkücülerini birleştirmeyi özellikle Maraş Katliamı'nın yıldönümünde yapması hiç de tesadüfî değildir. AKP-MHP koalisyonunun elini uzatmadığı kesimlere CHP eliyle gericilik servisi edilmektedir. Bu haliyle CHP bir düzen partisi olarak üzerine düşeni yapmaktadır. Bu görev sermayenin dönemsel ihtiyaçlarına uygun olarak gericilikle kuşatılmış, bilinçleri bulandırılmış işçi ve emekçilerin her yönüyle bloke edilmesine katkıda bulunmaktadır.

Bu nedenle tüm renkleriyle düzen partilerine karşı mücadele işçi ve emekçileri sömürüden ve gericiliğin her türünden kurtarma mücadelesinin önemli bir boyutudur.

2018'de gazetecilik: 141 gözaltı, 64 tutuklama

Özgür Gazeteciler İniyatifi (ÖGi), gazetecilere yönelik 2018 yılında gerçekleştirilen hak ihlallerine ilişkin raporunu 2 Ocak'ta İHD Diyarbakır Şubesi'nde açıkladı.

Türkiye'nin basın özgürlüğü konusunda 180 ülke arasında 157. sırada yer aldığı hatırlatılan raporda, 15 Temmuz'dan bu yana Türkiye'de 170'e yakın gazete, dergi, radyo ve TV kanalının kapatıldığı, 3 bin 230 gazetecinin ise işinden edildiği belirtildi.

2018 yılının gazeteciler açısından zor bir yıl olduğu ifade edilen raporda gerçeklerin üzerini örtmek isteyen iktidarın basına yönelik saldırılarının devam edeceği söylenerek 2018 yılına ilişkin şu istatistiksel bilgiler paylaşıldı:

- * 141 gazeteci gözaltına alındı.
- * 64 gazeteci tutuklandı.
- * 7 gazeteciye soruşturma açıldı.
- * 71 gazeteciye dava açıldı.
- * 521 gazeteci yargılandı.
- * 121 gazeteciye hapis ve para cezası verildi. (112 gazeteciye toplam 546 yıl 9 ay 20 gün hapis cezası verildi. 3 gazeteciye müebbet hapis cezası verildi. 6 gazeteciye ise toplam 40 bin TL para cezası verildi.
- * 2 televizyona 1 milyon 80 bin TL para cezası. 1 TV'ye 5 program cezası, 1 TV'ye ise reklam cezası verildi.
- * 14 ajans ve gazete internet siteleri BTK tarafından defalarca engellendi.
- * 1 Ocak 2016 ile 29 Kasım 2018 tarihleri arasında bin 954 sarı basın kartı iptal edilmiştir.
- * 4 basın yayın kurumu kapatıldı.
- * 1 gazeteye ve bir matbaaya kayyım atandı.
- * 1 gazeteci sınır dışı edildi.
- * 4 basın kuruluşu polisler tarafından basıldı.
- * 54 gazeteci işten atıldı (bazıları istifa etti)
- * 1 gazeteci öldürüldü.
- * 42 gazeteci yıl içinde serbest bırakıldı.

31 Aralık 2018 itibarıyla cezaevlerinde 171 gazeteci tutuklu ve hükümlü olarak bulunuyor.

Sivil çeteler iş başında

Türkiye’de toplumsal muhalefetin her kesimine yönelik devlet terörü farklı biçimlerde artarak devam ediyor. Yasakların ve baskıların hüküm sürdüğü ülkede, arka arkaya seçimler yapılarak düzen içi sahte kutuplaşmalar kışkırtılıyor. Ekonomik krizin ağır faturasını geniş emekçi yığınlara ödeten sermaye devleti, kendi bekası için baskı ve zor araçlarını daha çok kullanıyor. Medyanın gücünü elinde tutan ve polis ordusu ile ayakta kalabilen Erdoğan ve AKP’si, sandıkları da güveneye almasına rağmen sivil çetelere ihtiyaç duyuyor, önceki hükümetlerin de duyduğu gibi...

Önce Fatih Portakal, sonra Müjdat Gezen ve Metin Akpınar düşüncelerini ifade ettikleri için Erdoğan tarafından hakarete uğradılar ve hedef gösterildiler. Osmanlı Ocakları, Fatih Portakal’ın Fransa’da haftalardır protesto eylemleri ile gündemde olan Sarı Yelekliler’le ilgili haberde söylediklerine karşılık, güya Fox kanalını protesto etmiş ve “Dişlerini sıkan yüzde 52 var” diyerek Portakal’a tehdit savurmuştu. Müjdat Gezen ve Metin Akpınar’ın katıldıkları televizyon programında dile getirdikleri ifadeler üzerine Erdoğan emir vermiş, yargı hareketine geçmiş, iki usta sanatçıya soruşturma açılmıştı. Her iki kanala ağır para cezaları verilmesinin yanı sıra Fatih Portakal’a 3 kez, Halk Arenası programına 5 kez yayın yasağı konuldu.

HÖH (Halkın Özel Harekâtı) isimli bir başka oluşum ise “devlet büyüklerine ve bürokratlarına yapılacak algılara karşı tek

vücut durmaktan” söz etti. 15 Temmuz darbe girişiminden sonra Aralık 2017 tarihli OHAL KHK’sı ile “darbe teşebbüsü ve terör eylemleri ile bunların devamı niteliğindeki eylemlerin bastırılması kapsamında hareket eden kişiler” hukuki ve cezai sorumluluktan kurtarılmıştı. 15 Temmuz günü dağıtılan binlerce silahın geri toplanmadığını TBMM’de kurulan komisyon da kabul etmişti. Önceki sene başta İstanbul olmak üzere çeşitli illerde bu faşist çetelerin eğitim aldığı kampın haberi yapılmıştı. HÖH o dönem türemiş, sonra ismini “Milli Seferberlik Hareketi Platformu” olarak değiştirmişti. Aynı platform varlığını “Ülkemize açılan ekonomik savaşa karşı 81 milyon tek yürek olmak” söylemi ile gerekçelendiriyor.

Sermaye devletinin kontra güçlere, paramiliter oluşumlara geçmişten bugüne değin verdiği destek biliniyor. Alevilere, Kürt halkına ve çeşitli azınlıklara karşı gerçekleştirilen provokasyon ve katliamlarda bu gerici-faşist gruplar kullanılmış, bu çetelerin varlığı ve çetelere sağlanan hareket özgürlüğü ile muhalif kesimlere tehditler savrulmuştur. İrkçılık ve din tarikatlarıyla, bugün de “reis”leri üzerinden örgütlenen bu gerici gruplar ancak devletin desteği ile gövde gösterisi yapabilmektedir.

Ülkenin gündemini tekrardan seçimler ile belirlemeye çalışsalar da ekonomik krizin faturası daha ağır basıyor. Zam yapılmış asgari ücret dolara çevrildiğinde 2016 yılının gerisinde kalıyor, enflasyon tarihi rekorlar kırıyor. İşsizlik ve gelecek-

sizlik her geçen gün artıyor. Bütün bunların yanında en ufak bir muhalif ses tek adamın işaret etmesi ile hemen yargı merciinde ceza alıyor, “darbeci, terörist” olarak itham ediliyor. Tüm toplumda “ses çıkarırsan işten atılırsın, AKP’yi eleştirirsen cezaevine girersin” algısı ile baskı oluşturuluyor. Sarayın soytarısı olmayan sanatçıların değerleri ayaklar altına alınıyor, devrimci kamuoyu çok yönlü saldırılar ile teslim alınmaya çalışılıyor. İşçilere örgütsüzlük ve sefalet içerisinde yaşamak dayatılıyor vb.

Böylesi bir atmosferde toplumda sosyal patlamaların yaşanması olasıdır. Son birkaç haftadır Fransa’da ve ‘Arap Baharının’ yaşandığı ülkelerde yaygınlaşan protestolar, dünyada işçi ve emekçilerin hoşnutsuzluğunun arttığını gözler önüne sermektedir. Türkiye’de de siyasi ve ekonomik açmazların düğümlenmesi Erdoğan’ı tekrardan Gezi korkusu sarmasına neden olmaktadır. Seçimleri ancak hilelerle kazanan AKP; gerek polisi-yargısı gerek beslediği sivil çeteleri ile toplumda korkuyu hâkim hale getirmeye çalışmakta, olası toplumsal patlamalara karşı hazırlık yapmaktadır. Muhalif kesimlerin dışında kendi tabanında da eleştirilmeye başlanan AKP, toplumsal öfkenin kapitalist düzene çevrilmesinden korkmaktadır.

Toplumda örgütlü mücadele etme bilinci oturmadıkça, algı yönlendirmeleri yaparak kitleleri birbirine düşüren bu kirli politikalar karşılık bulmaya devam edecektir.

Cumartesi Anneleri 2019 yılı taleplerini haykırdı

Cumartesi Anneleri 718. haftasındaki eylemlerinde (29 Aralık) 2019 yılı için demokrasi, özgürlük ve adalet istedi.

Polis ablukası altında İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şubesi önünde başlayan eylemde Sebla Arcan tarafından okunan basın açıklamasında “718. haftamızda, biz de gözaltında kaybedilen sevdiğimizimize ulaşmamızı ve kaybedenlerden adil bir yargı önünde hesap sormamızı mümkün kılacak yeni bir yıl dileği ile buluştuk. 2019’a bize 23 yıl ev sahipliği yapan Galatasaray’da olamamanın hüznüyle giriyoruz” denildi.

Galatasaray Meydanı’nın, 25 Ağustos’tan sonra polis ordusuyla kayıp yakınlarına yasaklanması teşhir edilerek şu talepler dile getirildi: “Bize yönelik denetimden uzak, keyfi bir şekilde uygulanan ve ciddi hak ihlallerine yol açan uygulamalara son verilsin. Galatasaray’daki polis ablukası kaldırılınsın. 27 Mayıs 1995’ten beri buluşma mekanımız olan Galatasaray’da barışçıl açıklama yapma hakkımızın engellenmesine son verilsin. Kayıplarımızın akıbetini açığa çıkartacak, faileri adil bir yargılama sonucunda cezalandırarak siyasi ve adli irade gösterilsin.”

Açıklamanın ardından kayıp yakınları konuştu. 1993 yılında katledilen Özgür Gündem muhabiri Ferhat Tepe’nin kardeşi Ayşe Tepe ve 1995 yılında katledilen Hasan Ocak’ın abisi Ali Ocak polis ablukasına tepki gösterdi.

KIZIL KARANFİLLER GALATASARAY’DA

Yeni yılın ilk gününde ise kızıl karanfilleriyle Galatasaray Meydanı’na giden Cumartesi Anneleri ve kayıp yakınları polis bariyerleriyle ablukaya alınan meydana karanfillerini attılar. “Beni Bul Anne” şarkısı eşliğinde gerçekleştirilen eylemde “Kayıplarımızı arama mücadelesinden ve Galatasaray Meydanı’ndan vazgeçmeyeceğiz” denildi.

Yağmaladıkça semirdiler, sömürdükçe büyüdüler

Erdoğan AKP'si döneminde hayata geçirilen politikalar sonucu Türkiye, sermaye sınıfı için adeta dikensiz bir gül bahçesi haline geldi. Başta yandaşlar olmak üzere sermaye tekelleri büyüdü. Devletin tüm imkanları kapitalistlere sunuldu. Bilinen bu gerçek son olarak Dünya Bankası tarafından yapılan açıklamalarla bir kez daha gündeme geldi.

Her yıl ülkelerin devlet ve özel sektör yatırımlarını, projelerini ve taahhütlerini raporlaştıran Dünya Bankası'nın verilerine göre altyapı projeleri sayısından (1990-2018 arası) 6. sırada yer alan Türkiye'deki 5 şirket, en fazla ihale alan 10 şirket sıralamasında yer alıyor. Bu verilere göre Limak, Cengiz, Kolin, Kalyon ve MNG en çok kamu ihalesi alan şirketler listesinde başı çekiyor. Başlı başına bu bile, siyasal islamcı AKP'nin kayırmacı, yandaş besleyici yağma düzeni hakkında fikir veriyor. İsmi geçen şirketlerin ilgili projelerin en az yüzde 15'lik hissesine sahip oldukları belirtiliyor. Bu şirketlerin devletten aldıkları ihalelerin toplamının 150 milyar doları aştığı belirtiliyor.

Yandaş sermaye grupları ihaleler ile ihya edilirken, gerektiğinde vergi borçlarının da silinmiş olması gerçeği, AKP hükümetlerinin sermaye seviciliğini defalarca kanıtlamıştır. Yandaş sermayenin büyümesinin AKP dönemine denk gelmesi elbette şaşırtıcı değildir. AKP'nin pek hayırsaver, vatansaver gördüğü bu sermaye gruplarının AKP ile bağlarının sadece ekonomik olmadığı, kan bağıının, akrabalık bağlarının da gayet güçlü olduğu da biliniyor.

Emekçiler, Dünya Bankası tarafından hazırlanan listenin başlarında bulunan Cengiz Holding'in sahibi AKP'li Mehmet Cengiz'i açığa çıkan ses kayıtlarından, millete yönelik ettiği küfürden tanıyorlar. Ama elbette sadece bu kadarla değil tanınırlığı. Hatırlanırsa 2016 yılında Cengiz İnşaat'ın 422 milyon liralık vergi bor-

cu bir çırpıda silinmişti. Cengiz Holding, Artvin Cerattepe'den de biliniyor. Artvin halkının direnişine neden olan maden ocağı bunlar tarafından hayata geçirilmişti.

2004'te Eti Bakır, 2005'te Eti Alüminyum, 2006'da Ankara-İstanbul Hızlı Tren İnşaatı, 2007'de Ilisu Barajı, 2011'de Ordu Havaalanı, 2012'de Maltepe Sahil Düzenlemesi, 2013'te Boğaziçi ve Akdeniz Elektrik Dağıtım, Üçüncü Havaalanı, Ankara-Sivas Hızlı Tren Projesi ve Mersin Akkuyu Nükleer Santrali küfürbaz Cengiz'in yağmasına sunulan ihalelerden bazılarıdır.

Bir başka fırsatçı kapitalist olan Limak Grup'un sahibi Nihat Özdemir'in adı da yolsuzlukla anılıyor. Kendisi Enerji Bakanı Taner Yıldız'ın elinden Enerji Oscar Ödülünü almıştı. İnşaat, enerji, medya ve turizm alanındaki yükselişle tanınıyor. Doğanın talanından Tekel'in özelleştirmesine kadar birçok yağmada ismi var. Limak Holding, Sabiha Gökçen Havalimanı'nın 20 yıllık işletmesini 3,1 milyar dolara aldı. Kolin, Limak ve Cengiz ortaklığı, Akşam Gazetesi ve SKYTURK 360 televizyonunu 60 milyon dolara satın almış,

böylece "havuz medyası" olarak bilinen yandaş medya tekeli yaratmışlardı.

Kolin Grubu ise baraj, HES, otoyol ve termik santral yatırımlarıyla biliniyor. Elektrik dağıtım şirketleri Kolin-Limak-Cengiz konsorsiyumunun yağmasına sunuldu. Bu fırsatçılar 10 milyona yakın tüketiciye elektrik satacak işlere girip 4 büyük bölgenin ihalesini aldılar. 2013 Mayıs ayında yaklaşık 2 milyar dolara alınan BEDAŞ ihalesi gibi... Doğa düşmanı bu sermaye grubunu en iyi tanıyanlardan biri de Manisa'nın Soma ilçesinde, zeytinlik alanlara yapılmak istenen termik santrale karşı direndikleri için saldırıya uğrayan Yırcalı köylülerdir.

Türkiye'deki en fazla ihale alan 5 şirket sıralamasında yer alan Limak, Cengiz, Kolin, Kalyon ve MNG'nin yanı sıra Ahmet Çalık'ın patronu olduğu Çalık Holding (damat Berat Albayrak, Çalık Holding'in uzun süre genel müdürlüğünü yürütmüştür), Sancak Grubu, Torunlar Grup bu listeye giremeseler de yandaş sermaye grupları olarak devasa ölçüde büyümüşler, önemli ihaleler almışlardı.

Elbette Erdoğan AKP'si döneminde bir dedikleri iki edilmeyen sadece bu

yandaş sermaye grupları değildir. Sabancıardan Koç grubuna belli başlı sermaye tekelleri AKP döneminde kârlarına kâr kattılar. Örneğin 2003-2013 arası Koç Holding tam yüzde 683 büyüdü. Bu dönemde Koç'ların 10 yıllık net kârı 13,4 milyar lira oldu. Her ne kadar yandaş sermaye kârlarını arttırsa da, onlara birçok imkân seferber edilse de, Koç grubu gibi sermaye tekelleri AKP ve Erdoğan ile kimi zaman "kavgalı" görünüyorsa da, Ali Koç gibilerinden "kapitalizm karşıtı" sözler duyulsa da bunların hepsi birer aldatmacadan ibarettir. Türkiye'nin en çok kâr getiren kuruluşu olan TÜPRAŞ'ın 4,1 milyar dolara Koç Holding'e tahsis edilmesi, bunlara sanayi alanında öncelikler tanınması buzdağının gizlenemeyen yüzüdür.

Sermayenin maliyesine bakan damat Berat'ın yeni ekonomik programı açıkladığı toplantıda etrafa gülücükler saçan Sabancı'nın gidişattan memnun olduğuna yönelik umutlu beyanları, bu toplantıya katıldıktan hemen sonra binlerce işçiyi işten çıkaran Sanko Holding sahiplerinin icraatları tıpkı diğer sermaye hükümetleri dönemlerinde olduğu gibi Erdoğan AKP'si döneminde de sermaye sınıfının nasıl gözetildiğini göstermiştir.

Erdoğan yönetimi de diğer sermaye hükümetleri gibi korumakla mükellef olduğu sermaye sınıfının çıkarını her şeyin üstünde tutmaktadır. Keza bu yönetimdekilerin kendileri de birer sermaye sahibi olarak bu sınıfın içinde yer almaktadırlar. Kendi sınıflarına yatırım yapmakta, kendi düzenlerini korumaktadırlar.

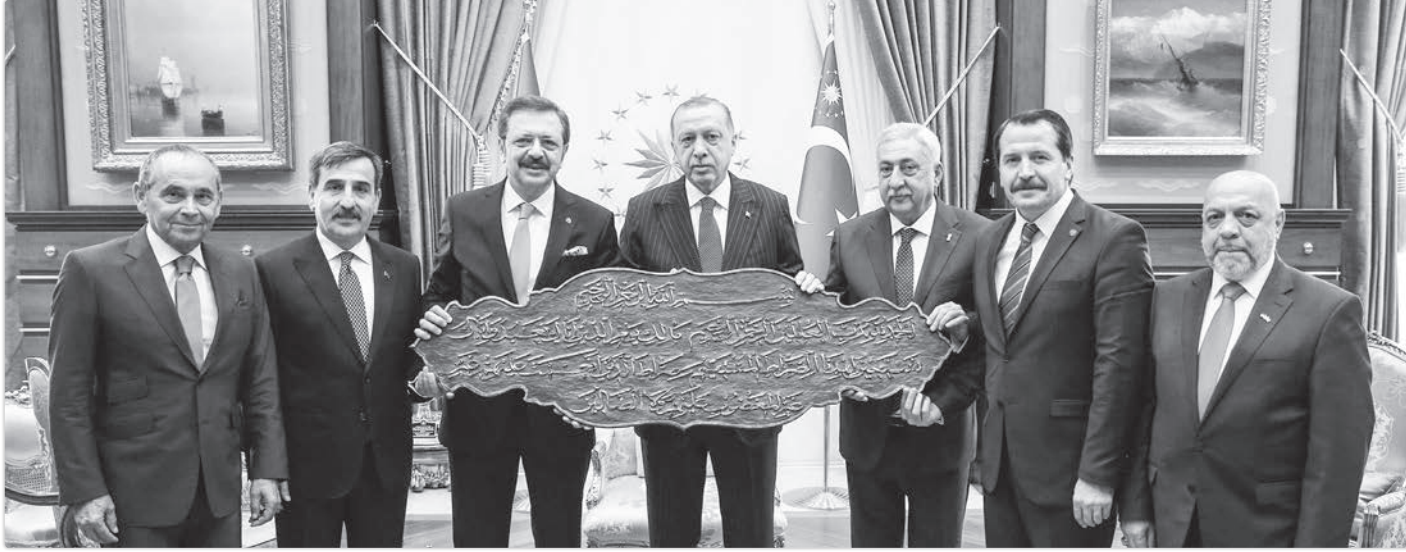
**2019 peşkeşi:
Sermayeye
5,6 milyar TL**

2019 yılında kapitalistlere yönelik peşkeşin bir adımı da "girişim, araştırma" adları altında verilecek 5.6 milyar TL olacak. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, tek bakanlıkta toplanan TÜBİTAK, KOSGEB, Kalkınma Ajansları ve Bölge Kalkınma İdareleri ile birlikte toplamda 5.6 milyar TL destek vereceklerini açıkladı.

Bütün bu kurumların tek elde toplandığını

belirten Varank, "Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak yeni yılda tüm imkanlarımızla sanayici, girişimci ve araştırmacının yanında olmaya devam edeceğiz" demagojisi ile sunacakları peşkeşi güzelledi. Sadece KOSGEB eli ile KOBİ'lere 1 milyar 892 milyon TL peşkeş çekilecek. Bakanlığın 2019 "destek bütçesi"nin 2 milyar 447 milyon 661 bin TL olarak belirlendiği açıkladı.

Erdoğan'a göre grevler 'refahtan' yapılmıyormuş!

Daha önce OHAL'den rahatsız olan sermaye temsilcilerine seslenirken "Grev tehdidi olan yere OHAL'den istifade ile anında müdahale ediyoruz" diyerek işçi düşmanı tutumunu gösteren AKP şefi Tayyip Erdoğan şimdi de "Bizimle birlikte grev denilen olaylar ortadan kalktı" diyerek bu işçi düşmanı tutumunu bir kez daha ortaya koydu. Ancak, yasaklarla grevleri engelleyen AKP şefi, sanki işçiler hakkını alıyor ve refah içerisinde yaşıyor da bu nedenle grev yapılmıyor diye gerçekleri tersyüz etme aymazlığından da geri durmadı.

"BİZİMLE BİRLİKTE GREV DENİLEN OLAYLAR ORTADAN KALKTI"

Hükümet olduğu tarihten itibaren 15 yıllık zaman zarfında 192 bin işçinin grevini yasaklayan gerici şef, Nurettin Sözen ile girdiği çöp polemiginde şunları söyledi:

"Sayın Sözen'in açıklaması çok ilgimi çekti. İstanbul'un benden önceki CHP'li belediye başkanı, Nurettin Sözen, Ümraniye çöplüğünün patlamasıyla ilgili dikkat çekici değerlendirme yaptı, çok üzülüm. Biz geldik İstanbul'da çöp kaldı mı? Bizimle birlikte grev denilen olaylar

ortadan kalktı. Grev olmuyorsa demek ki işçinin hakkını veriyorsun, hukukunu gözetiyorsun, öyleyse de toplumun genelinde grevler minimize oluyor, grevsiz bir toplum meydana getirdik ama bak şimdi İzmir'de, İZBAN'da grev var. Hadi buyrun niye çözümüyorsunuz? CHP mantığında grev var."

192 BİN İŞÇİYİ KAPSAYAN 15 GREV YASAĞI

Sadece OHAL sürecinde 7 grevi yasaklayan AKP'nin 2003'ten bu yana yasakladığı grevler şu şekilde:

- * 1 Temmuz 2003, Petlas Lastik Sanayi ve Ticaret AŞ'de 350 işçinin grevi yasaklandı.
- * 8 Aralık 2003, Şişecam'da 5 bin işçinin grevi yasaklandı.
- * 30 Ocak 2004 Şişecam, Yasak kalktı, grev yeniden başladı ancak AKP tekrar yasakladı
- * 21 Mart 2004 Pirelli, Goodyear, Brista (Lastik-İş), 20 fabrikada 5 bini aşkın işçinin grevi yasaklandı.
- * 1 Eylül 2005, Erdemir Madencilik'te 400 işçinin grevi yasaklandı.
- * 27 Haziran 2014, Şişecam'da 5 bin 800 işçinin grevi yasaklandı

* 21 Temmuz 2014, Çöllolar Kömür Sahası işyeri ile Çayırhan Kömür İşletmesinde 1500 işçinin grevi yasaklandı.

* 30 Ocak 2015'te Birleşik Metal-İş üyesi 15 bin işçinin MESS kapsamındaki 22 fabrikadaki grevi yasaklandı.

* 18 Ocak 2017'de 600 işçinin başlatacağı Asil Çelik grevi OHAL gerekçesiyle yasaklandı.

* 20 Ocak 2017'de EMİS kapsamında Birleşik Metal-İş üyesi 2 bin 200 işçinin başladığı grev yasaklandı.

* 20 Mart 2017'de Resmi Gazete'de yayımlanan kararla, 14 bin Akbank çalışanının grevi önden yasaklandı.

* 22 Mayıs 2017'de Resmi Gazete'de yayımlanan kararla 6 bin 500 Şişecam işçinin grevi başlamadan yasaklandı.

* 5 Haziran 2017 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile Mefar ilaç fabrikasında 500 işçinin grevi yasaklandı.

* 2 Şubat 2018'de başlayacak ve 130 bin işçiyi kapsayan MESS grevi yasaklandı.

* 23 Mayıs 2018'deki Bakanlar Kurulu Kararı ile 500 Soda Kromsan işçisinin Adana ve Mersin'de başlatacağı grev yasaklandı.

2019 zam furyasıyla başladı

2019 yılının ilk gününden itibaren zam furyası başladı. Değerli kağıtlardan otoyol-köprü geçişlerine, alkol ve sigaraya kadar pek çok alanda yeni yıl zamları hayata geçirildi.

1 Ocak tarihli Resmi Gazete'deki Cumhurbaşkanı Kararı ile 50'lik bir kutu biradan alınan ÖTV ve KDV toplamı 4.59 liradan 5.21 liraya çıktı. 70'lik rakının ÖTV'si 59.64 TL'den 67.68 TL'ye, KDV ile birlikte toplam vergisi de 70.37 TL'den 79.86 TL'ye yükseldi. Yabancı sigara üretiminde kullanılan yabancı tütün ithalatında alınan ton başına 150 dolar vergi ise sıfırlandı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı da değerli kağıtların 2019 yılı satış bedelini açıkladı. Buna göre, noter kağıtları 13,50 ile 27 lira arasında, pasaport bedeli ise 133,50 lira olacak.

Yeni yıl itibarıyla uygulanacak "değerli kağıt" bedelleri şöyle:

- Noter kağıdı: 13,50 TL
- Beyanname: 13,50 TL
- Protesto, vekaletname, re'sen senet: 27 TL
- Pasaportlar: 133,50 TL
- İkamet izni: 89 TL
- Doğum ve değiştirme nedeniyle düzenlenen kimlik kartı: 22,50 TL
- Kayıp nedeniyle düzenlenen kimlik kartı: 45 TL
- Aile cüzdanları: 121 TL
- Sürücü belgeleri ile sürücü çalışma belgeleri (karneleri): 166 TL
- Motorlu araç tescil belgesi: 148,5 TL
- İş makinesi tescil belgesi: 124 TL
- Banka çek yaprağı: 8 TL
- Mavi Kart: 12,50 TL
- Yabancı çalışma izni belgesi: 89 TL
- Çalışma izni muafiyeti belgesi: 89 TL

Otoyol-köprü alanında ise ilk zam NuroI-Özaltın-Makyol-Astaldi-Yüksel-Göçay ortaklığı OTOYOL A.Ş.'nin işlettiği Osmangazi Köprüsü ve Gebze-Orhangazi-İzmir otoyolu geçiş ücretlerine yapıldı.

Osmangazi Köprüsü'nden otomobil geçiş ücreti yüzde 45'e yakın zamlandı. 71,75 lira olan otomobil geçiş ücreti, 2019 yılı itibarıyla 103,05 liraya çıktı.

Gebze-İzmir otoyolunda da geçiş ücretlerine yüzde 100'ü aşkın zam yapıldı. Daha önce 5,5 lira olan Altınova-Orhangazi arası 11,5 liraya, 7,40 lira olan Gemlik-Bursa arası 15,65 liraya çıktı.

İşçilerin gasp edilen kömür hakkı ile 'yardım' reklamı

Türkiye Taşkömürü Kurumu'nda (TTK) çalışan madencilerin kömür hakkı gasp edilirken, "sosyal yardım" adı altında yapılan kömür dağıtımlarıyla reklam yapılıyor.

TTK'da çalışan yeraltı maden işçile-

rine her yıl verilmesi gereken 3 ton 600 kilogram kömür 2018 yılında işçilere verilmedi. 2019 yılı için verilmesi gereken kömürün de verilmemesiyle işçilerin toplamda 7 ton 200 kilogram kömür alacakları gasp edildi.

TTK işçileri, başvurularını yapmasına rağmen kendilerine kömür verilmezken, kömürün Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından ihtiyaç sahiplerine dağıtılarak reklam yapıldığını aktarıyorlar.

Tarihten öğrenip tarihi aşmak: Netaş Grevi

İnsanlık tarihinden sınıf mücadelelerini çıkardığımızda geriye pek bir şey kalmaz. Sınıf mücadeleleri, insanlık tarihinin ve başlı başına tarih disiplinin oluşumunda tayin edici bir öneme sahiptir. Tarih bu anlamıyla, iki kampa ayrılmış sınıfların bir mücadele alanı olduğu gibi, ortaya çıkardığı tarihsel olgular üzerinden de bir "a priori" belirlenim olarak niceliğe etki etmiştir. Bu dinamik ilişki, tarihi, mekanik bir kuruluştan çıkartıp organik bir yapı haline getirir. Bir dip dalga olarak ortaya çıkan işçi sınıfının tarih sahnesindeki varlığı, bu sınıfın niteliğini de hesaba kattığımızda, tarihte birçok alt-üst oluşun da failini yaratır. Bu açıdan işçi sınıfının tarihsel bağlamda bir momenti ve hafızası oluşur. Bu hafızanın son dönemlerde yaşanan hak kayıplarına karşı neler yapılacağı noktasında sürekli yoklanması gerekir.

İstanbul havaalanı inşaatında yaşananlar, TİS sürecinde "milli güvenliği tehdit ettiği" gerekçesiyle grevleri yasaklanan işçiler, hükümetin yap-işlet-devret kapsamında devralınan projelerde kaybolan işçi hayatları... Tüm bunlar ve daha nice bu hafızaya ulanarak katılır. Tarihin öznelere bu hafızada kötürüm bir rol almaları kuşkusuz onların geri bilince sahip olmalarının ve örgütsüzlüğün neticesidir. Ancak bu karanlık tabloyu dağıtacak olan ışığı da yine işçi sınıfı kendi tarihinde aramalıdır.

Örgütsüzlüğün ve korku imparatorluğunun hakim olduğu bir dönemde, işçi sınıfı kendi tarihine altın harflerle bir direniş yazmıştı: Netaş Grevi. 1986 yılında yaşanan bu görkemli grev, direnişin öznelere biri olan Nazım Alpman (darbe öncesi Netaş'ın baş temsilcisi) tarafından kitaplaştırıldı ve Ekim 2018'de "işçiler okusun diye" yayınlandı. Bu kitap bugün haksızlığa, yoğun sömürüye, sendika düşmanlığına ve geleceksizleştirmeye uğrayan Netaş işçilerinin 1986'da sermayeye, sarı sendikalara ve devlete vermiş olduğu ileri bir cevap niteliğindedir. Darbe döneminin sonrasında "bu zamana kadar siz güldünüz gülme sırası bizde" diyen patronlara, onların kalem tutan temsilcilerine verilen uzun soluklu bir direniştir.

Bugünkü karanlık tablo tanıdık. İşçi sınıfımızın tam da bu tabloya karşı çemberi dağıtacak deneyimleri var. Nazım

Kavel'in açtığı yol Netaş'a ilham olmuştur, Netaş'ın cüreti Greif'i yaratabilmiştir. İşçi sınıfının hafızası birikerek ilerler. Sınıf kendi tarihinin hafızasını zorladığında ise Greif'i de aşar. Bu sefer de aşılmayı bekleyen bir diğer sınırı yaratır. Ve tüm bu olan bitenler Lenin'in o veciz sözünü ispatlar: "İşçi sınıfı ya örgütsüzdür hiçbir şeydir ya da örgütlüdür ve her şeydir!"

Alpman'ın "Emeğin Şövalyeleri" ile anlatmış olduğu Netaş deneyimi bunlardan biridir.

EMEĞİN ŞÖVALYELERİNDEN ÖĞRENMEK

Seksen öncesi kuşağı yaşamış, bugün bunu bir kitap ile anlatma gayesi taşıyıp bir kitap armağan eden birçok yazar da hakim bir devrimci romantizm görülür. Bir kahraman vardır ve her şey onun hissettiği ve gördüğü ölçüdedir. Bu kitapta ise özne Netaş işçileri olduğu için çok da yazarın serüvenine alan açan bir içerik oluşmuyor.

1967 yılında kurulan söz konusu fabrika 1969 yılında yüzde 49'u Kanada sermayeli Nordhern Electric ve yüzde 51 PTT ortaklığıyla üretime başlamıştı. Telefon ve telefon santralleri üreten Netaş'ta yönetim, o dönemde "işyeri sendikası" olarak bilinen tek işyerinde örgütlü olan Tek Met-İş sendikasını kurdu. Genel başkanlığını polis emeklisi Muzaffer Gökçeoğlu'nun yaptığı bu sendika, patronların ihtiyaç duyulduğunda bir telefon ile işleri istedikleri gibi halletmelerinin aracı ola-

rak düşünölmüştü. Ancak bu sendikanın ömrü iki kere üst üste 3 yıllık sözleşme yapana kadar sürdü. O dönemde diğer sendikalar 2 yıllık sözleşme yaparken Tek Met-İş'in yeni bir 3 yıllık sözleşme öne sürmesi işçiler için bardağı taşıran son damla olmuştu. Bundan sonra Tek Met-İş'ten istifa edenler ertesi gün DİSK/Maden İş üyesi olarak fabrikaya dönüyorlardı.

Netaş işçisinin işveren ile ilk büyük karşı karşıya gelişi bu sendika değişikliği üzerinden olmuştu. Dört öncü işçinin de bulunduğu on yedi işçinin atılması ile 35 günlük bir direniş başlamıştı. İşveren arabulucu marifetiyle iki sendikadan da vazgeçmeleri halinde kendilerine bin lira zam (o dönemde maaşları altı yüz lira) yapılacağını belirtiyor. Ancak Netaş işçileri direnişten vazgeçmiyorlar ve Kanadalı işçi kardeşlerinin Nordhern Electric'te "24 bin işçi 24 saat dayanışma grevi" diyerek başlattıkları grevin basıncı ile Netaş işvereni işçilerin sendika seçimlerini kabul ediyor ve işten atılanlar geri alınıyor. Bu direniş ve kazanım Netaş işçileri için bir moral üstünlük sağlıyor.

Netaş işçileri 1976 yılından itibaren

Maden-İş'te sendika seminerlerine katılıp ünite temsilcileri ile taban inisiyatifini güçlendirmeye çalışıyorlar. Maden-İş o dönemde var olan sendikalar içerisinde görece daha ileride hareket ediyor. Bu durumu, okurun sabrına sığınarak, kitaptan bir alıntıyla Maden-İş Eğitim Sekreteri Süleyman Üstün'ün sözleri ile aktaralım: "Urfa'da ki Balıklı Göl'ün balıkları kutsal olduğu için tutulması dinen yasaktır. O yüzden balık popülasyonu çok fazladır. Bu balıklar hantallıkları yüzünden hiç kıpırdamaz hale geliyorlar. Balıkları kurtarmak için çeşitli çalışmalar yapılıyor. Sonunda Balıklı Göl'e kaya balıkları atılıyor. Yeni misafirler o kadar hareketli ki, hantallaşmış olanları da harekete geçirmeyi başarıyorlar. Böylece Balıklı Göl'ün balıkları hareketsiz yaşam yüzünden ölmekten kurtuluyorlar... Maden İş, işçi sınıfının kaya balığıdır." (Nazım Alpman, Emeğin Şövalyeleri, s.24, A7 Kitap.) Bu erken tespit, bir on yıl sonra, dönem göz önüne alındığında Netaş işçilerinin işçi sınıfının kaya balığı olarak ortaya çıkmasıyla bir bakıma teyit olmuştur.

Netaş işçilerinin örgütlülüğü Netaş patronunun işçilerin taleplerini tıptı t-

piş kabul etmelerini sağlıyordu. Öyle ki sözleşmede belirtilen gıda çeklerinde verilecek ürünlerin ismi değiştirilecekse bile bu işçilere sorularak değiştiriliyordu. 1980 darbesine kadar geçen sürede Netaş deneyimi işçi demokrasisinin yarattığı öğreticilik ve pratiğin işçilere sağladığı güvenin önemini göstermişti. Bu cüretle sıkı bir yumruk gibi hareket ediyorlardı.

12 EYLÜL VE SONRASI

12 Eylül öncesi dönem Netaş işçilerinin Maden-İş ile birlikte öğrendikleri, aynı zamanda birliklerini güçlendirdikleri bir dönemdi. Patrona karşı bir şey elde edilecekse minnet ve yakarış ile değil, birliklerinin gücü ile elde edebileceklerini çok iyi kavramışlardı.

Turgut Özal ve Süleyman Demirel, biri müsteşar biri başbakan iki kafadar dünya kapitalizminin içinde yaşadığı tıkanıklığa Türkiye üzerinden neo-liberal çözüm kanalları açmak üzere meşhur 24 Ocak kararlarını ilan ettiler. Bu kararlar, sermaye sınıfının siyasal temsilcileri tarafından işçi sınıfına karşı açılmış en hararetli savaştı. Nitekim ağır bir zam furçası ile emekçilerin hayatına yansıtıldı. Netaş işçileri bu saldırıya kendi fabrikaları ile sınırlı bir karşılık vermiş, bu saldırıyı Netaş kapitalistine karşı bir mücadele olarak ortaya koyabilmişlerdi. Ancak uygulanabilir bir neo-liberal dönüşüm için sermaye "gül bahçesi" istiyordu. Nitekim 12 Eylül askeri darbesi sermayenin beklediği gülistanı kendilerine sunmuş oldu.

Darbe ile birlikte 1477 sanıklı ünlü DİSK davası görülür. Maden-İş'li yöneticilerini de kapsayan davada 50 idam istenmektedir. Netaş işçileri bağımsız sendika Otomobil-İş'e geçerler. Bu sendika ile birlikte türlü ayak oyunlarına, sendikal bürokrasiye vb. hepsine tanık olurlar. Maden-İş'e geçmek için ortaya koydukları direnişten bu tarafa kendi taban örgütlülüklerini her gün daha güçlendiren, taban inisiyatifine bağlı karar alan Netaş işçileri koltuk oyunlarını burada görmüşlerdir. Son sözleşmeleri 1978-1980 arasında yapılan Netaş işçileri darbe sonra-

sındaki ilk sözleşmelerini Yüksek Hakem Kurulu tarafından birçok hakları budanmış olarak yapıyorlar.

NETAŞ GREVİ BAŞLIYOR

Askeri darbenin sermaye sınıfında yarattığı moral güç her alanda kendisini iyiden iyiye hissettirmektedir. Netaş işçilerinin örgütlülüğü karşısında kedi olan Netaş genel müdürü bile kendisini kaplan gibi görmeye başlamıştır. Toplumsal muhalefet paralyze edilmiş, her türlü direniş unsuru ezilmeye çalışılmaktadır.

Bu koşullarda toplu iş sözleşmesine çıkabilmek için devletin "yetki" bahanesi kullanılmış, Netaş'ın sözleşme süreci uzatılmıştı. Netaş işçileri toplantılar yapıp taleplerini belirtiyor ve bu talepleri Netaş yönetimine de iletiyorlardı. Ancak 12 Eylül rüzgarını arkasına alan Netaş patronu önceden verdiği hakları da geri almayı düşünüyor, bir anlaşma noktasına yanaşmıyordu. Bu durum Netaş işçileri arasında bir grev hazırlığını biliyordu.

Sonunda tarih Netaş işçilerini greve çağırdı. Yasalarla grev hakları adeta yasaklanan işçileri maceracılıkla suçlayan birçok kesim çıktı. İşçilere güvensizliğin muazzam örneklerini çeşitli çevrelerden dinlemiş oldu Netaş işçileri. Hatta dönemin Türk Metal Başkanı Mustafa Özbek "bu yasalarla grev yapmak enayiliktir" diyebilmişti. Birçok işçi temsilcisinin ve sendikaların göze alamadığını Netaş işçileri cüretle yükseltiyordu. Aynı cüreti Amerikalı işçi kardeşleri bir asır öncesinde, 1869'da 8 saatlik işgünü talebi üzerinden, kendilerini 'Emek Şövalyeleri' olarak tanıtarak göstermişlerdi.

Netaş grevi dar anlamda bir ekonomik hak alma mücadelesinden çıkıp sınıf mücadelesinin 12 Eylül'den sonra en açıktan seyreden veçhesini oluşturmuştur. 93 gün süren bu mücadele Netaş işçilerinin zaferi ile sonuçlanmış, Netaş patronunun grev öncesindeki umursamazlıkları telaşa dönmüş, 93 günü bulan fabrika işgali yaşanmıştır. 12 Eylül sonrasında moral erozyonuna uğrayan işçi sınıfı ve çeşitli sendikalar Netaş ile

umutlanmış ve kendileri için bir hareket kaynağı yaratmışlardır. İşçiler sınıf mücadelesine tarihimize aşılması gereken yeni bir sınırı da koymuşlardır.

SONUÇ YERİNE

12 Eylül darbesinin yaratmak istediği sermaye refahı bugüne gelene kadar tüm sermaye partileri tarafından titizlikle gözetildi. 1970'lerden itibaren ısıtılan, adına "refah devleti" dedikleri zoka, emekçiler için günden güne derinleşen sefaletin karşılığı oldu. Bugün de aynı kriz dönemlerinde sermaye sınıfı hemen kriz tamtamlarını çalıp "sermayenin refahını" garantiye almaya çalışıyor. Sermaye adına iktidarda olanlar krizin faturalarını emekçilere yükleyip, sefalet koşullarında patronların gemilerini yürütmek istiyorlar. İnşaat işçilerinin taleplerine tutuklama ile saldırıp, en ufak hak arama eylemlerini polis terörü ile savuşturuyorlar. 12 Eylül'de üniformalı korku rejimi bugün kendisini sivil surette gösteriyor, azgınlıkta o günlerle yarışıyor.

İşçi sınıfı bu döneme dair ablukanın nasıl dağıtılacağına cevabını vermiştir. Fiili meşru mücadele yolunu tutarak, sendikalarından işçi kurumlarına kadar hakim bir güvensizlik havasında kendi birliğine güvenen işçiler kazanmanın da yolunu göstermişlerdir. Bugün krizin faturasını bizlere ödetmek isteyen sermaye partisine karşı vereceğimiz cevap tam da buradan, fiili meşru mücadele yolundan doğmaktadır.

Netaş bize öğrettirmiştir ki işçiler örgütlü, kararlı ve bilinçli olursa en karanlık tablodan bile zafer çıkabilmektedir. Kavel'in açtığı yol Netaş'a ilham olmuştur, Netaş'ın cüreti Greif'i yaratabilmiştir. İşçi sınıfının hafızası birikerek ilerler. Sınıf kendi tarihinin hafızasını zorladığında ise Greif'i de aşar. Bu sefer de aşılması bekleyen bir diğer sınırı yaratır. Ve tüm bu olan bitenler Lenin'in o veciz sözünü ispatlar:

"İşçi sınıfı ya örgütsüzdür hiçbir şeydir ya da örgütlüdür ve her şeydir!"

İZBAN grevi 4. haftasında

İZBAN işçilerinin grevi 4. haftasında devam ediyor. İZBAN işçileri grevlerinin 21. gününde (31 Aralık) Alsancak Garı'nda yeni yıl etkinliği düzenledi. Grevci işçileri metro çalışanları ve Ege İşçi Birliği'nin (EİB) yanı sıra çok sayıda sınıf dostu yalnız bırakmadı.

"Direnen işçiler yalnız değildir!" ozaliti açan EİB, "İZBAN işçisi yalnız değildir!", "Yaşasın sınıf dayanışması!" sloganlarıyla gar önüne gelirken EİB adına yapılan konuşmada işçilerin mücadelesi selamlandı. Baskı ve sömürünün daha da arttığı bir dönemde İZBAN işçilerinin grevinin önemi vurgulandı ve yeni belirlenen asgari ücret ile işçilere sefalet dayatıldığı belirtilerek hak arama mücadelesinin önemine dikkat çekildi. Böyle bir süreçte sınıf dayanışmanın önemli olduğu vurgulanarak, EİB'in de direnişlerle kurulan bir birlik olduğu ve sınıf dayanışmasının grev ve direnişleri kazanmak bakımından bir ihtiyaç olduğunun altı çizildi.

Yapılan sohbetlerde işçiler kendi süreçlerini anlatarak, Aziz Kocaoğlu'nun direnişe dönük karalama kampanyalarına inat bütün işçiler olarak direnişlerine kararlılıkla devam ettiklerini vurguladılar. Türkiye'deki ekonomik şartlara değinen işçiler istedikleri ücretlerin yüksek olmadığını söyleyerek "taleplerimiz insani taleplerdir" diyerek mücadele etmekte kararlı olduklarını söylediler.

Konuştuğumuz kadın işçiler de uzun çalışma saatleri olduğunu ve sürekli çalışma yerlerinin değiştirildiğini anlattılar. Grevi kırmak için İzmir halkıyla karşı karşıya getirilmek istenmelerini teşhir ettiler.

Grevci işçiler sınıf dayanışmasının kendilerine güç verdiğini belirtirken daha önce demiryolu çalışanlarının öğle yemeğini paylaşması örneğinde olduğu gibi şimdi de metro çalışanları kendilerine verilen yılbaşı paketlerini grevcilere getirdiler.

Paketlerdeki yiyecek ve içecekler grevci işçilere ve destekçilerine ikram edildi. Ailelerin de çocuklarıyla geldiği ziyaret sırasında "Metro İZBAN el ele genel greve!" sloganı atıldı.

“Biz bu ülkenin köleleri miyiz?”

Manisa’da petrokimya iş kolunda faaliyet gösteren bir fabrikada çalışan kadın işçi ile asgari ücrete yapılan zammı ve yaşam koşulları ile birlikte fabrikada karşılaştığı sorunları konuştuk.

-Asgari ücret açıklandı. Siz de asgari ücretle çalışan bir işçisiniz. Neler düşünüyorsunuz bu konuda?

-Ben Manisa’da petrokimya alanında üretim yapan bir fabrikada çalışıyorum. Öncelikle belirteyim ki bu benim ilk iş deneyimim. Eşim emekli. Kredi kartı borçlarımız var. Bireysel kredi borcumuz var. İki tane üniversite öğrencimiz var ve yetiştiremiyoruz. Eşimin maaşının yarısı krediye kesiliyor. Evimiz kira olduğu için, ihtiyaçlarımızı gidermek için 52 yaşında işe girmek zorunda kaldım. Bundan önce ev hanımıydım.

Yaklaşık bir yıldır asgari ücretle çalışıyorum. Asgari ücret açıklandı ama benim beklentilerimi karşılamıyor. Asgari ücret demek asgari olarak insanın geçimini sağlayacağı bir ücret demektir. Bu da ne demektir? Yeme, içme, barınma, faturalar ve bazı sosyal faaliyetler demektir. Verilen ücretle bunların hiçbirini tam olarak karşılayamıyoruz. Asgari ücretin olması gereken limiti bir kere yoksulluk sınırının altına düşmemeli bence. İnsanca yaşamaya yetmesi gerekiyor. Kiramı ödeyebileceğim, çocuklarımın okul ihtiyaçlarını giderebileceğim bir ücret olmalı. Sosyal bazı etkinlikte bulunamıyoruz mesela. Bir sinemaya gidemiyoruz, konsere gidemiyoruz tiyatroya adımımızı atmış değiliz. Kitap alamıyoruz örneğin... Fazıl Say dinlemek istiyorum. Bu lüks müdür? İhtiyaçtır bence...

Bıraktım çocuklu, öğrencili bir evi bir bekar bile geçinemez bu parayla. 2020

Birbirimizi kollamamız ve daha iyi çalışma koşulları için mücadele etmemiz gerekiyor. Bu olmadığında tek kalıyoruz. Birbirimize düşüyoruz. İnsanca bir ücret istiyorsak eğer örgütlü olmamız gerekiyor. Örgütlü olmak için ne olması lazım? Birlik olmak. Bunun için de işçilerin bilinçli olması lazım.

lira olarak açıklandı ama asgari ücret bu değil. Bu rakamın içinde AGİ de var. Bu bir kandırmaca. Resmen bizim aklımızla oynuyorlar. Aynı zamanda asgari ücretten vergi kesilmesine de kesinlikle karşıyım. Geriye bir şey kalmıyor haliyle...

Bakanlara çift maaş verilmesi için yasa çıktı örneğin. Bu çifte standart demek. Yaşı gelmiş, hak etmiş, çalışmış günleri dolmuş işçiler emekli edilmiyor da bakanlara çift maaş veriliyorsa burada bir sorun var demektir. “Hem emekli olacaksın hem de gidip çalışacaksın çift

dikiş yapacaksın” deniliyor. Bir emeklinin maaşı ile bir bakanın maaşı aynı mı? Bakan çok mu zor durumda? Biz bu ülkenin üvey evlatları mıyız yoksa köleleri miyiz? Bu ne dine sığar ne vicdana sığar ne de evrensel insan haklarına sığar.

-Peki fabrikada yaşadığınız sorunlar nelerdir?

-Bir kadın işçi olarak cinsiyet ayrımcılığı var onu yaşıyorum ama bir işçi olarak da sorunlar yaşıyorum. Ben yaptığım işi tam ve eksiksiz yaptığım için şefim ta-

rafından mobbinge uğruyorum. Bizzat şefin yaptığı işleri yeni bir işçi olarak ve bir kadın işçi olarak uyardığım için şef tarafından hakarete uğradım ve üstüme yürüyerek beni itekledi. Sonuç olarak fabrikanın başka bir alanına sürgün edildim. Sürgün yerimde de mobbing devam ediyor. Sürekli yaptığım işler takip edilerek açık aranıyor. Maalesef şefin bu baskılarına kimi işçi arkadaşlarım da alet oluyor. İşçiler arasında birbirinin kuyusunu kazma, çekememe, ayağını kaydırma gibi olumsuz davranışlar var. Bunun olmaması gerek.

-Peki ne yapmak gerek?

-Sonuçta hepimiz orada birlikte çalışıyoruz. İşimizi hakkıyla yapıp, birbirimizi kollamamız ve daha iyi çalışma koşulları için mücadele etmemiz gerekiyor. Bu olmadığında tek kalıyoruz. Birbirimize düşüyoruz.

Sesimizi çıkarmayıp oturmayaacağız. İnsanca bir ücret istiyorsak eğer örgütlü olmamız gerekiyor. Örgütlü olmak için ne olması lazım? Birlik olmak. Bunun için de işçilerin bilinçli olması lazım.

Ümraniye BDSP’den yıl değerlendirmesi

Ümraniye Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu (BDSP), 2018 yılını geride bırakırken 30 Aralık’ta bir araya gelerek dönem değerlendirmesi yaptı. 2018 yılında faşist baskı ve terörün tırmandırıldığından, sosyal yıkım saldırılarının her geçen gün derinleştiğinden bahsedildi. Türkiye ve dünyada devam eden kriz dalgasının emekçilerin yaşamına etkileri tartışıldı. Baskıların yoğunlaştığı yerde direnişlerin de devam ettiği anlatıldı. Emekçilerin yığın ve umutsuz tablosuna karşı sınıfın öncü güçlerinin mücadeleyi büyütmek için daha fazla mücadele etmesi gerekliliği tartışıldı. Fransa’daki sarı yeleklielerin

eylemine dikkat çekilerek, tüm dünyaya etkileri üzerinden sohbet devam etti.

Toplantıya katılan pek çok kişi dönem üzerine düşüncelerini ifade etti. Eğitim sorunundan gericiğe, kadın sorunundan sosyal yıkım saldırılarına kadar sorunların gerçek çözümünün sınıf mücadelesini büyütmekten ve sosyalist işçi-emekçi iktidarını kurmaktan geçtiği vurgulandı.

Son olarak 2019 yılında mücadelenin çetinleşeceğine ve örgütlenmenin zorunluluğuna dikkat çekilerek örgütlü mücadelenin güçlendirilmesi çağrısı yapıldı.

Dolara bağlı işsizlik kuru...

Uzun yıllardır sağlık sektöründe, ecza depolarında çalışıyorum. En son girdiğim ilaç deposunda çalışmaya başlayalı 7 ay oldu. Düşük ücretler, mesailerin yatırılmaması, mesai ücretinin düşük olması vb. gibi sıkıntılar yaşıyoruz. Ne zaman sorunlar dile getirilse, "Burası böyle, isteyen çalışır, isteyen gider!" deniliyor. Doların yükselmesiyle başlayan süreçte bu kez işten atma tehdidi tepemizde geçer oldu. Dolarda ilaç fiyatlarına da yansıyan artışın satışları etkilediği ve işten çıkarmaların olacağı, herkesin kendisine çeki düzen vermesi gerektiği minvalindeki konuşma herkesin kaygısını arttırdı.

Bu konuşmalar yapıldıktan sonra 4 arkadaşımız işten çıkartıldı. İşten çıkarıldıklarına tazminat ödemek istemeyen patron, işten çıkarmayı düşündüğü işçiye zorla istifa imzalatıyor. İşten çıkar-

malarda performans düşüklüğü gerekçe gösteriliyor. Çalışma temposunda çok temelli bir değişiklik yok ama işten atılma kaygısı ve psikolojik baskı her çalışanın çalışmasına yansıyor. Sürekli bunu düşünen bir kişi dalgın olur, stresli olur, panik olur.

İlaç fiyatlarında düşme olduktan sonra satışlar yine arttı. Şu anda çalışan sayısı yeterli değil. Fakat patron az işçiye çok iş yaptırma derdinde. Biz işçilerse, işten atılmaya başlamadan bile çalışan sayısının artması gerektiğini düşünüyorduk. Yeni ve daha büyük depoya taşınacağımızı söylemişlerdi çünkü. Kısa bir süre önce taşındık ve açılışı da gerçekleşti. Açılış öncesi, taşınma, deponun temizlenmesi, düzenlenmesi için her gün sabaha karşı eve dönecek şekilde çalıştık. İzin günlerimizde deponun hızlıca faaliyete geçmesi

için mesailere çağrıldık. Açılış etkinliğinin gerçekleştiği gün, depodan çıkartılmadık, bir aile olduğumuzu söyleyenler açılış törenine bizleri katmadı. Birçok arkadaşımız buna çok içerledi.

Son dönemdeki yoğun fazla mesailerin de ücretlerimize hiç yansımadığını gördük. Herkes bu durumdan huzursuz. Mesailerin neden yatırılmadığını sordüğümüzde bilindik cevaplar veriliyor: "Burada sistem böyle işliyor!" "Ülkede kriz var!" "Dışarıda iş bekleyen çok kişi var, istemeyen çıkar gider!" Bunların hepsi üstü kapalı tehdit tabii ve doğal olarak korku yaratıyor. Her ne kadar huzursuzluk olsa da kimse ses çıkartmıyor. Arkadaşların çoğu sessizlikle kurtulacağını sanıyor, ta ki işten çıkarılacak kişi olarak ismi okunana kadar...

KOCAELİ'DEN BİR DEPO İŞÇİSİ

İzmir'de İZBAN işçilerinin grevi devam ederken metro ve tramvay çalışanları da greve hazırlanıyor.

Demiryol-İş Sendikası ile İzmir Metro A.Ş. ile İzmir Tramvayı arasında anlaşmazlıkla sonuçlanan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde arabulucudan da sonuç çıkmadı.

Demiryol-İş Sendikası İzmir Şube Başkanı Hüseyin Ervüz, arabulucu raporunun kendilerine ulaştığını, grev ilanını asmak için gün saydıklarını açıkladı.

449 çalışanı kapsayan sözleşme görüşmelerinde metro çalışanlarına ilk oturumda yüzde 10 zam dayatıldığını belirten Ervüz, sosyal haklarda ise 2 yıldır bir artış olmadığını söyledi. Ervüz, seyyanen 600 TL zam talep ettiklerini belirtti.

İkinci oturumda her şey dahil yüzde 14 zam önerisi geldiğini belirterek üçüncü oturum için ise kendilerine ulaşılmadığını aktaran Ervüz, arabulucunun hazırladığı raporun kendilerine ulaştığını aktardı.

İşçi kıyımları sürüyor

Kapitalistlerin kriz fırsatçılığı ve sendika düşmanlığı nedeniyle devam eden işçi kıyımlarında onlarca işçi daha işten atıldı.

Demir Döküm'ün Bilecik Bozüyük'te bulunan fabrikasında işçi kıyımı gerçekleşti. Edinilen bilgiye göre, ilk grubu 27 Kasım ikinci grubu 30 Aralık 2018'de olmak üzere toplamda 100-150 arası işçi işten atıldı.

Fabrikada yetkili Türk Metal'in de işten atılmalarda parmağı olduğunu belirten işçiler, işten atılacak işçilerin listesini Türk Metal'in hazırladığını söyledi.

Aydın Söke'de bulunan **SİBAŞ Gıda**'da sendikalaşmaya saldıran patron 14 işçiyi daha işten attı. Daha önce de Tekgıda-İş Sendikası'na üye olan 54 işçinin atıldığı işyerinde 28 Aralık'ta direniş başladı.

İzmir Demir Çelik (İDÇ) ve **Akdemir Çelik** fabrikalarında çalışma süresi 6 ayı doldurmamış ve emekli olduğu halde çalışmak zorunda olan 50'ye yakın işçi çıkarıldı.

Türk Telekom bünyesinde Arda-Cemta adındaki taşeron şirkete bağlı çalışan ve İletişim-İş Sendikası'nda örgütlenmeye çalışan 55 işçi, ihale yenilenmesi gerekçesiyle işten çıkarıldı. Yaklaşık 1 ay önce sendikalı 8 işçiyi işten çıkaran Arda-Cemta adlı taşeron şirkette işçi atılmalarının devam edebileceği belirtildi.

İzmir'de bulunan **Dyo Boya**'da 14 Aralık'ta 25 işçinin kriz bahanesiyle işten çıkarıldığı öğrenildi. Holding ve yönetimin ücretsiz izin uygulamasını dayattığı ve kabul etmeyenlerin tüm yasal hakları verilerek çıkarıldığı belirtildi.

Kocaeli'nin Kartepe ilçesindeki Arslanbey Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren **Tezcan Galvaniz**'de 22 işçi işten atılırken işten atma saldırısının süreceği ve 30 işçinin daha çıkarılacağı belirtiliyor. Haziran ayında 20 işçi işten atılmıştı.

İzmir'de bulunan **BMC** otomobil fabrikasında ise 90'a yakın beyaz yakalı çalışanın işten çıkarıldığı, kıyımın işçilerle devam edeceği belirtildi.

İzmir'de metro ve tramvayda greve doğru

Yerel seçimler ve libe

Yerel seçim tartışmaları ülkenin gündemini işgal etmeye başladı. Pazarlıklar, ittifaklar, adaylık için birbiriyle itişip-kışanlar...

Burjuva düzenin temsili kurumlarının değersizleştiği, hile-hırsızlık-tehdit üçgenine sıkıştırılmış seçimler, kayımlar rejiminin muhtarlara kadar uzandığı AKP-saray rejiminde bile olmadık vaatler, 'yerel iktidar' safsataları eksik oluyor. Yerel seçimlerin tekrar gündemde olduğu bir dönemde, 28 Mart 2004 yerel seçimleri öncesinde 4 bölüm halinde yayınlanmış "Liberal solun yerel seçim peşişanlığı" başlıklı yazının, bütünlük kaygısını bir yana bırakıp güncel durumda işlevli gördüklerimizden seçtiğimiz çeşitli bölümlerini okurlarımızın ilgiyle karşılayacağını umuyoruz. Yazının tamamı için "Tasfiyeci sürecin son aşaması: Parlamentarizm" (H. Fırat, Eksen Yayıncılık, s. 87-132) kitabına bakılabilir...

"YEREL YÖNETİMLER" VE LIBERAL HAYALLER

Bir yerel ya da genel seçimi, o an hükümette bulunan parti ile hesaplaşma ekseninde ele almak, seçimlerde izlenecek çizginin ve yapılacak çalışmanın ana amacını buradan tanımlamak, parlamenter işleyişe dayalı burjuva politikasının tipik bir davranış biçimidir. O an hükümet olan partinin hedef haline getirilmesi, kitlelerin öfke ve tepkilerinin bu parlamenter hedefe yöneltmesi, burjuva partilerine ve politikacılarına böylece; sorunların gerçek kaynağını gizleme, temel sınıf ve iktidar ilişkilerini, bunun ifadesi temel kurumları perdeleme, her türlü öfkenin, tepkinin ve tartışmanın dışında tutma olanağı sağlar. Gerçek iktidar ilişkilerinin parlamenter kurumlar ve işleyişle perdelendiği tüm kapitalist ülkelerde ve bu arada Türkiye'de, her seçim döneminde muhalefet partileri hükümet partisi/partileriyle, tersinden de hükümet partisi/partileri muhalefet partileriyle hep de bu çerçevede "hesaplaşır"lar. Marksist-Leninistler'in "parlamenter oyun" olarak niteledikleri aldatıcı işleyişin temel bir yönüdür bu. Bundan dolayıdır ki komünistler her dönemde, fakat özellikle de seçimler döneminde,

bu yapı ve işleyişin içyüzünü sergilemeye, kitlelerin bilincini ve dikkatini bu orta oyunundan gerçek iktidar yapısı, ilişkileri ve işleyişine çekmeye çalışırlar. Sorunların gerçek iktisadi-sınıfsal nedenlerini ve kaynaklarını ortaya koymaya, parlamenter yanlısımları kırarak kitlelere gerçek çözüm ve çıkış yolunu göstermeye özel bir dikkat gösterirler. Komünistler ve tüm gerçek devrimciler için seçimler, işte bu anlamda bir "fırsattır". Lenin'in sözleriyle, komünistler için seçimler, "özel bir siyasal işlem değildir, binbir türlü vaatte bulunarak sandalye kazanmaya çalışmak değildir, ama sınıf bilinci olan proletaryanın siyasal dünya görüşünün ilkelerini ve temel isteklerini savunmak için özel bir fırsattır."

(...)

Hırsızlık, yolsuzluk, rantçılık, bürokratik hantallık, bunun öteki yüzü olan halktan kopukluk ve bu arada beceriksizlik, bütün bunlar her kapitalist ülkede olduğu gibi Türkiye'de de yerel yönetim gerçeğinin bir parçasıdır. Fakat tüm bunları giderseniz ve bu arada tüm bu temizlikle belediyeleri "bir kesimin rant kapısı olmaktan çıkar"sanız bile, yerel hizmetler alanında "temel sorunları" çözemezsiniz. Çünkü kapitalist toplumda, tüm öteki temel sorunlar gibi yerel hizmetler alanındaki temel sorunlar da, kötü yönetimden değil, fakat sınıf egemenliği sisteminden ve kapitalist mülkiyet düzeninden kaynaklanmaktadır. Bu sınıf egemenliği sistemini yıkmadan, bu mülkiyet düzenini temelden değiştirmeden, iktidarın yanı sıra birikmiş zenginliklerin ve kaynakların kamunun eline ve hizmetine geçişini sağlamadan, bu sorunların bir tekini bile çözemezsiniz. Yerel kamu kaynaklarının en dürüst ve adil bir kullanımı bile bu sorunların çözümünü değil, fakat olsa olsa, geçmişte, kapitalizmin genişleme döneminde Avrupa sosyal-demokrasisinin bir ölçüde yapmayı başardığı gibi, halk kitlelerinin yaşamında nispi bir iyileşme sağlayabilir. Bu ise temel sorunların çözümü anlamına gelmediği gibi kapitalizmi de zayıflatmaz, tersine, kitlelere aldatıcı ve duruma katlanılabilir bir tatmin sağlayarak, böylece daha sağlam ve nispeten daha istikrarlı bir zemin oluşturur.

Bu kapitalizm koşullarında en iyi so-

nuçtur, fakat bugünün Türkiye gerçekleri gözetildiğinde, liberal bir reform projesi olarak bile herhangi bir başarı şansından yoksundur.

"YEREL İKTİDARLAŞMA" HAYALLERİ VE YEREL YÖNETİM GERÇEĞİ

(...)

Mevcut siyasal ve anayasal yapı ve esaslara göre, "yerel yönetim"ler, ülkenin genel siyasetini etkilemek bir yana, herhangi bir siyasal yetkiden bile yoksundurlar. "Ülkenin siyasetini belirlemek, bütçesini oluşturmak, kaynaklarını yönetmek merkezi iktidarın elindedir." Aynı "merkezi iktidar"ın bu belirleme, oluşturma ve yönetme yetkisi dolaysız biçimde yerelleri de kapsamaktadır. Bu anlamda iktidar gücü ve yetkisi bölünmez bir bütün oluşturmaktadır. Dahası, anayasa tarafından da güvence altına alınan siyasal işleyiş gereği, "yerel yönetim"ler "merkezi iktidar"a uyum sağlamak, onun çizdiği genel çerçevede davranmak, onun denetimine ve müdahalelerine tabi olmak zorundadırlar. (Mevcut anayasa bunu dosdoğru, merkezi iktidarın belediyeler üzerindeki "idari vesayet yetkisi" olarak tanımlamaktadır.) Bitmedi; yerel yönetimin, üstlendiği kamusal hizmetleri bir ölçüde olsun yerine getirebilmek için bağımsız bir bütçesi olmadığı için, "merkezi iktidar"a bir de buradan gelen dolaysız bir mali bağımlılığı vardır ve gerisin geri siyasi-idari bağımlılığı pekiştiren bir rol oynamaktadır.

Bütün bunlar düzenin kendi mevcut yapı ve işleyişine ilişkin gerçeklerdir. Belediye yönetimine hangi burjuva partisi

gelirse gelsin, bu merkezden güdümlü ve denetimli yapı ve işleyişe tabidir. Burjuva partiler aynı kumaştan oldukları ve aynı sınıfa hizmet ettikleri için, bu onlar için esasa ilişkin bir sorun oluşturmamaktadır. Oysa belediye yönetimine devrimci bir partinin gelmesi durumunda, merkezi iktidarın (liberal söylemin aksine, bunu bütün bir burjuva sınıf iktidarı olarak düşünmek gerekir) bu siyasal, yasal, yönetsel ve iktisadi çok yönlü egemenliği ve üstünlüğü boğucu bir kuşatma olarak işler. Yerel düzeyde "iktidar" olmak bir yana, belediye yönetimi olarak ayakta kalmak bile başlı başına bir sorun haline gelir. Tüm bu baskı ve kuşatma kitle desteği ile bir ölçüde belki dengelenebilir, ama bu "yerel iktidar" değil yalnızca belediye yönetimi olarak ayakta kalma olanağı sağlar. Fakat ancak yeterli ekonomik kaynakla sürdürülebilir olan asgari belediye hizmetlerinin verilmesine herhangi bir çözüm sağlamaz, zira kaynağın musluğu "merkezi iktidar"ın elindedir ve hizmet için kullanılması gereken birikmiş zenginlikler burjuvazinin tekelindedir. Dolayısıyla yerel yönetimi seçim yoluyla ele geçirmiş devrimci bir partinin önündeki engel hükümetteki "bir başka parti" değil, fakat iktisadi ve siyasal, yasal ve yönetsel gücü ve araçlarıyla bir bütün olarak burjuva sınıfı ve devletidir.

MERKEZDEN YERELE BURJUVA İKTİDAR İLİŞKİLERİ

Burada kilit kavram "yerel iktidar"-dır ve biz bunu reformist kullanımdan aldığımız için hep tırnak içinde verdik. Gerçekte, belediye seçimlerinde başarı

ral hayaller üzerine...

sağlamakla “yerel iktidar” kavramı arasında hiçbir biçimde bağlantı kurulamaz, bunlar tümüyle iki ayrı şeydir. Burjuva propagandası kasıtlı olarak bunları birbirine karıştırır. Yerel planda ya da ülke düzeyinde, seçimler yoluyla halkın kendi özgür iradesini ortaya koyduğunu, yerel ya da ulusal düzeyde kendi temsilcilerini seçtiğini ve böylece desteklediği partiyi yerel ya da ulusal düzeyde “iktidar” yaptığını iddia eder, buna ilişkin yanılsamalarla kitleleri aldatır, bilincini bulandırır. Devrimci bir partinin görevi her zaman, fakat özellikle de seçimler döneminde, buna ilişkin yanılsamalara karşı sistematik bir mücadele yürütmek, burjuva düzen koşullarındaki gerçek iktidar ilişkilerine açıklık getirmek ve bu çerçevede seçimlerin ve parlamenter kurumların gerçek işlevini kitleler önünde ortaya koymaktır. Oysa bütün kesimleriyle reformist sol, burjuva propagandasının kasıtlı olarak yarattığı düşünsel kargaşayı aynen benimsemekte ve kitlelere yönelik çalışmada yineleyip durmaktadır. Üstelik de bu konuda en büyük hassasiyet gerektiren seçim ortamında.

İktidar sınıfsal bir kavramdır; bir sınıfsal egemenlik ilişkisini anlatır. İktidar olmak, sınıf olarak iktisadi ve politik gücü elinde bulundurmak ve buna dayanarak kendi dışındaki sınıf ya da sınıflara hükmetmek, buna uygun bir siyasal, hukuksal ve idari yapı kurmak, bunu merkezden yerele ve toplumsal yaşamın tüm alanlarına yaymak anlamına gelir. Buradan bakıldığında iktidar bir bütündür ve merkezidir. Dolayısıyla, merkezi iktidar koşullarında bir “yerel iktidar” kavramı tümüyle temelsizdir, bir burjuva aldatmacası ve liberal küçük-burjuva yanılsamasıdır. “Yerel iktidar” ancak merkezi iktidarın söz konusu yerel alandaki varlığının felce uğratıldığı, kurumsal yapısının ve otoritesinin yıkıldığı, yerine yeni türden bir sınıfsal-siyasal iktidarın kurulduğu bir durumda söz konusu olabilir. Bu ise tümüyle geçici bir durum örneği olabilir ancak. Böyle bir durumda ya yerel iktidar adım adım merkezi iktidarı ele geçirmeye doğru genişler ve büyür, ya da merkezi iktidar tarafından çok geçmeden varlığına son verilir.

(...)

Burjuva devleti, illeri ve ilçeleri, belediye başkanları ile değil, fakat kendi dolaysız uzantısı olan ve yereldeki devlet otoritesinin temsilcileri durumunda bulunan kurumlarla yönetir. Vilayet, emniyet, askeriye, jandarma, istihbarat, yargı, defterdarlık ve çeşitli bakanlıkların tüm öteki uzantılarından oluşur bu kurumlar ve vali tarafından koordine edilen etkinlikleriyle hep birlikte ili (ilçede kaymakam yönetiminde ilçeyi) yönetirler. Elbette belediye başkanlığı da bu yönetim aygıtının bir parçasıdır, fakat tam olarak tabii olmak ve uyum sağlamak koşuluyla. Eksik bırakmamak için eklemiş olalım ki, ilin “en yüksek mülki amiri” olarak valinin (ilçede kaymakamın) görev ve yetkileri arasında, belediye işlerinin dolaysız denetimi ve yerine göre yönetimi de vardır.

Mevcut düzende yereldeki gerçek güç ve iktidar odağı işte böyle oluşmuştur, bu şekilde işlemektedir. Dolayısıyla “yerel iktidarlaşma”dan söz edebilmek için, öncelikle bu odağın tüm güç ve otoritesinin boşa çıkarılması, dayandığı aygıtların parçalanması ve dağıtılması gerekir. Bu da, her sıradan devrimcinin çok iyi bilebileceği gibi, belediye seçimlerindeki başarılarla değil fakat gerçek bir devrimle olanaklıdır ancak. Gerisi liberal safsatadan öte bir şey değildir.

TÜRKİYE’DE “YEREL YÖNETİM” GERÇEĞİ

Türkiye’de burjuvazi iktidarını her düzeyde sağlam bir biçimde kurmuştur. Merkezi iktidar yerel kollarıyla aynı zamanda “yerel iktidar”dır ve bu hiçbir biçimde o an hükümetteki partiyle ilgili bir sorun değildir. Bu bir devlet gücü, onun kurumlaşması ve işleyişi sorunudur. Bu güç siyasal ve idari bakımdan oluşmuş, hukuksal bakımdan da pekiştirilmiştir. İller ve ilçeler, merkezden atanan valiler ve kaymakamlarca geniş yetkilere dayalı olarak yönetilirler. Yerel düzeyde tüm siyasal ve idari yetki, devletin ve hükümetin temsilcisi olarak bunların elindedir. Devletin yerel kolluk güçleri bunlara bağlıdır ve tüm öteki devlet kurumları ve bakanlıkların yerel uzantıları arasında işbirliği ve eşgüdümü bunlar sağlarlar ve birlikte ili ya da ilçeyi merkez adına yö-

netirler.

Yerel planda seçimle oluşturulan yapılar da devletin ve hükümetin bu yerel uzantılarının yasal ve fiili sıkı denetimi altındadırlar. Seçimle oluşturulan İl Genel Meclisi, işlevsizliği bir yana, işlediği kadarıyla da tam olarak valiye tabidir. Valinin başkanlığında ve onun hazırladığı çalışma programıyla çalışır, aldığı kararlar da valinin onayına tabidir. Aynı şekilde, vali isterse seçimle oluşturulan Belediye Meclisi’ni de toplantıya çağırabilir ve ona başkanlık edebilir. Belediyenin aldığı birçok karar, valinin (ya da Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü’nün) onayına tabidir. Belediye bütçesini onaylamak da “en yüksek mülki amir”in yetkisindedir. Seçimle, yani siyasal mekanizmalarla işbaşına gelmiş olsalar da, belediye başkanı ve belediye meclisinin “iktidar” kavramı kapsamında siyasal yetkileri yoktur. Onlar siyasal yönetici değil, fakat seçilmiş “memur”lardır ve seçildikleri yerel alana belli kamusal hizmetleri (yol, su, kanalizasyon, temizlik, bazı kültürel hizmetler vb.) götürmekle yükümlüdürler. Bu görevler, her türlü siyasal yetki ve işlevden arındırılarak belediyelerin önüne konulmuştur. Öylesine ki, siyasal mekanizmalarla oluşturulan belediye meclisleri, “belirli koşullarda”, “örneğin siyasal konuları tartıştığında ya da siyasal dilekte bulunduğu” Danıştay kararı ile dağıtılabılır. (*Ana Britanica*, C. 3, s.553, “Belediye” maddesi)

Bunları uzatmak olanaklı, fakat gerekli değil. Bütün bunlardan çıkan sonuç, Türkiye’nin bugünkü burjuva düzeni altında, mevcut siyasal, yasal ve yönetsel yapılanış ve işleyiş içerisinde, belediyelerin bir “yerel iktidar” odağı olmadıkları, olamayacaklarıdır. Belediyelerin siyasal işlevi, olabildiği kadarıyla, merkezi devletin ve hükümetin uzantısı olmak, onun yerel etki ve gücünü pekiştirmek çerçevesindedir. Bu ise siyasal-hukuksal olduğu kadarıyla iktisadi yollarla da güvence altına alınmıştır.

(...)

Mevcut yasalara göre, hakkındaki en sıradan (ki bu tümüyle düzmece de olabilir) bir “soruşturma” ya da “kovuşturma” açılması durumunda, içişleri bakanı bir belediye başkanını “geçici”

olarak görevden alabilmektedir. Kovuşturmanın herhangi bir suçtan 6 ay hapisle sonuçlanması durumunda ise söz konusu belediye başkanı görevini tümünden yitirmektedir. Bütün bunlar, düzenin icazet alanına boylu boyunca yerleşeli beri artık kovuşturulmak gibi bir sorunları olmayan, bu konuda tümüyle rahat olan liberal takımı için bir şey ifade etmeyebilir; ama gerçekten devrimci olan ve görevinde buna uygun davranacak bir belediye başkanını bekleyen çok yönlü ve keyfiliğe tümüyle açık kuşatma konusunda bir fikir vermektedir.

Bir ilin ya da ilçenin siyasal ve idari yönetiminde belediye başkanı yasal yetkileri bakımından gerçekte bir hiçtir. Buna rağmen, birçok durumda siyasal açıdan da önemli bir güç unsuru olabiliyorsa eğer, bu tümüyle ya devletin, ya hükümetin, ya yerel sermaye güçlerinin ya da bunların birarada tümünün bir uzantısı olması, bu gerçek güç odaklarıyla organik olarak bütünleşmesi sayesinde olabilmektedir. Anayasal dayanaklara kavuşturulmuş “vesayet rejimi” ile amaçlanan da sonuçta budur zaten. Böyle bir bütünleşmeyi sağlayamayan bir belediye başkanı ise ilin siyasal yönetiminden dışlanmakla kalmaz, yeri geldikçe itilip kaktır ve gerektiğinde düzmece nedenlerle tümünden görevden de alınır.

“YAĞLI LOKMA” MERKEZİ AYGITA, “KIRINTILAR” YEREL YÖNETİMLERE

Uzman kaynağımız salt “yönetsel” değil, onu tamamlayacak biçimde bir de “parasal” baskıdan söz ediyordu. Biraz da bunun üzerinde duralım. Bu bize, burjuva sınıf egemenliği sistemine ve kapitalist özel mülkiyet düzenine dokunmaksızın, burjuvazinin sistematik artı-değer sömürüsüyle ve öteki sömürü ve soygun mekanizmalarıyla tekeline aldığı zenginliklere el koymaksızın, salt rantçılığa ve hırsızlığa son vererek, böylece yerel hizmetler planında halkın “tüm temel sorunları”nı çözmekten söz edenlerin bu iddialarının anlamı konusunda da bir fikir verecektir.

Anayasa’nın daha önce aktarma yaptığımız 127. maddesinin son fıkrasında, mahalli idarelere “görevleri ile orantılı

gelir kaynakları sağlanır" deniliyor. Sağlayacak olan doğal olarak merkezi hükümettir. Merkezi hükümet ise bunu iki yolla yapar. İlk merkezi bütçeden belediyelere pay ayırarak ve ikinci olarak da, yasa ve yönetmelikler yoluyla belirli gelir kaynakları tahsis ederek.

İlk kaynak, hükümetin alabildiğine keyfi davranabildiği bir alan olarak kalmaz, tam da bu nedenle dolaysız bir bağımlılık ilişkisinin de temeli olur. Belediyeler kaynak tahsisi alabilmek için hükümetle iyi geçinmek, ona yaranmak durumundadırlar. Hükümet ise partizanca ya da başka nedenlerle, kaynakları eşit değil işine geldiği gibi dağıtabilme olanağına sahiptir. Kaldı ki bütçe gelirlerinin yarısını borç faizine ödeyen, geriye kalanla da başta ordu, polis, istihbarat ve diyanet üzere temel baskı ve yönetim aygıtlarını finanse eden, şişkin bir bürokrasiyi ayakta tutmaya çalışan ve bu arada bankalardan hortumlanan on milyarlarca doları yerine koymaya çalışan hükümet, hangi "kaynak"tan belediyelere ne pay ayırabilir? Buna rağmen bazı kısıntılar ayırabiliyorsa, bu da ödendikçe büyüyen sonu gelmez devlet borçları sayesinde olanaklı olabilmektedir. Bu tablo bizi bir kez daha halkın temel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi ve yerel alanda birikmiş temel sorunların çözülebilmesi için, burjuvazinin elindeki birikmiş zenginliklere el koymaktan başka bir çare ve çıkar yol olmadığı gerçeğine getirmektedir.

İkinci gelir kaynağı ise, yasal düzenlemelerle belediyelere bırakılan bazı yerel gelirlerden oluşmaktadır. Uzman bir kaynak bu konuda şunları söylemektedir: "Çoğu verimsiz, toplanması güçlükler taşıyan bu gelirlerle belediyeler çağdaş belediyeçilik uygulamaları şöyle dursun çalışanlarının ücretlerini dahi karşılayamaz duruma düşmüşlerdir."

Geçmeden bunun salt bize özgü değil fakat kapitalist toplumun "belediye gelirleri"ne ilişkin bir gerçeği olduğunu belirtelim. Nitekim menşeviklerle tarım sorunları üzerinden "belediyeleştirme" konusunu tartışırken Lenin'in kendi döneminin Avrupa belediyeleri üzerine verdiği bilgiler, az önce uzman kaynaktan yaptığımız aktarma ile çakışmaktadır. Lenin'in konuya ilişkin görüş ve gözlemleri günümüz için de yol göstericidir:

"Belediye gelirleri, Avrupa'da ve her burjuva ülkede -aslan Maslov bunu kulağının arkasına yazsın-, burjuva merkezi iktidarın kültür amaçları için feda etmeye hazır olduğu gelirlerdir, çünkü bu gelirler daha az önemlidir, çünkü merkezi iktidar açısından toplanması zordur ve çünkü burjuvazinin en önemli, temel, tayin edici ihtiyaçları zaten yağlı lokmayla güvence altına alınmıştır... Burjuva toplumunda

burjuvazi, kültürel amaçlar için birkaç kuruştan fazla harcamaz, çünkü en yağlı lokmaya sınıf olarak iktidarını korumak için kendisinin ihtiyacı vardır... Avrupalı sosyalistler bu yağlı lokma ve kısıntılar dağılımını verili birşey kabul ederler, çünkü onlar burjuva toplumunda başka türlü olamayacağını iyi bilirler..." (Seçme Eserler, C. 3, İnter Yayınları, s. 236-237)

Yüzyıl öncesine ait bu görüşler ve gözlemler bugün için de aynen geçerlidir. Hatta bugün ve hele de Türkiye'de durum her açıdan çok daha kötüdür. Lenin'in aynı yerde "yağlı lokma ve kısıntılar dağılımı"na ilişkin olarak verdiği bazı rakamlar bunu açıkça göstermektedir.

Uzman kaynağımız, Cumhuriyet tarihi üzerinden şu bilgileri veriyor: "Yerel yönetimlerin gelir ve giderlerinin kamu maliyesi içindeki önemi ve payı sürekli azalmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında, örneğin 1926'da yerel yönetimlerin toplam kamu gelirleri içindeki payı yaklaşık beşte bir (% 19.1) oranında iken, 1941'de % 10'a düşmüş, 1951'de % 14'e, 1962'de % 17'ye çıkmışsa da, 1965'te % 15'e, 1970'te % 12'ye, 1979'da % 11'e inmiştir. Ulusal gelirden (GSMH) yerel yönetimlerin aldığı pay ise 1965-1979 arasında % 2.7'den % 2.1'e düşmüştür" (Cevat Geray, "Yerel Yönetimlerin Mali Sorunları", Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, İletişim Yay., C. 10, s. 2845)

Demek ki Türkiye'de kapitalist gelişmeye bağlı olarak kentleşme hızlandıkça ve dolayısıyla yerel yönetimlerin önemi ve işlevi arttıkça, devlet gelirlerinden belediyelere ayrılan pay da oransal olarak sürekli azalmaktadır. Bu kapitalist düzenin mantığı içinde anlaşılır bir durumdur; kapitalist gelişme, yalnızca büyüyen kentler ve artan yerel hizmet ihtiyacı değil, aynı zamanda kapitalist devletin ve sınıfın büyüyen yönetim masrafları ve çeşitli türden ihtiyaçları demektir. Burjuva devlet de elindeki kaynakları buna göre kullanmakta, bunun için de halka doğrudan ve dolaylı olarak daha fazla yük bindirmekle kalmamakta, böylece elde edilen kaynaklardan halkın zaruri kamu hizmeti ihtiyaçları için ayrılması gereken payı da sürekli olarak azaltmaktadır. Bu sonuncusu, kapitalist sınıfa daha çok kaynak ayırmanın bir öteki yoludur. Nitekim aynı kaynak bize şu bilgileri de veriyor: "Öte yandan, yerel yönetim gelirleri, toplam kamu gelirlerinin artışından daha az artış göstermiştir. Kamu gelirleri toplamı 1962'den 1979'a % 200 artarken yerel yönetim gelirleri toplamı aynı dönemde % 38'lik bir kayba uğramıştır. Genel bütçe giderleriyle karşılaştırıldığında yerel yönetim giderleri için de aynı gözlemler yapılabilmektedir." (Aynı yer)

Bu gerçekler, belediyelerin neden asgari düzeyde olsun hizmet veremedikleri

ve neden borç batağında yüzdükleri konusunda da bir fikir vermektedir. Elbette hırsızlık ve yolsuzluk durumun vahametini arttırmaktadır. Fakat yeni dönem liberallerinin düşledikleri gibi, kapitalist düzen altında bunlar tümüyle ortadan kaldırılsa bile sonuç özünde değişmeyecektir. Elbette bu durumda belediyelerin elindeki kaynaklar hizmet için daha iyi kullanılabilir. Fakat sorun temelde, eldeki kaynakların doğru değerlendirilmemesinden değil fakat bu kaynakların alabildiğine sınırlı olmasından kaynaklanıyor. Burjuva devletinin "yağlı lokmayı" kendisine ayırmasına ve yerel yönetimlere ise "kısıntılar" bırakmasına son verilmedikçe durum özünde değişmeyecektir. Fakat sorun bununla da bitmemektedir. Bu kadarı devlet gelirlerinin kullanımına ilişkindir. Oysa çalışan sınıfların yarattığı toplam ulusal gelirin/kaynakların ancak sınırlı bir bölümü "kamu geliri" olarak devletin eline geçmektedir. Aslan payını oluşturan asıl büyük bölümü ise sınıf olarak burjuvazinin eline geçmekte, onun tekelindeki birikmiş zenginliklere eklenmektedir. İşte bu kaynağa, kapitalist özel mülkiyet tekeli altındaki birikmiş zenginliğe el konulmadıkça, hiçbir temel toplumsal sorun çözülemeyeceği gibi yerel yönetim alanındaki "temel sorunlar" da çözülemez.

(...)

"BELEDİYE SOSYALİZMİ" VE BURJUVA PARLAMENTARİZMİ

Burjuva parlamentarizmi ile "belediye sosyalizmi" temelde ortak bir mantığa sahiptirler. İkisi de devlet ve iktidar sorunlarını es geçmezler, burjuvazinin temel iktidar aygıtları sorununa dokunmazlar. İlki, burjuva parlamentarizmi, seçimler yoluyla parlamentoda çoğunluk elde etmenin ve böylece hükümet olmanın emekçiler için iktidar olmak anlamına geldiğini iddia eder. İkincisi, belediye sosyalizmi, burjuvazinin merkezi iktidarını yerele de sağlam bir biçimde yaydığı gerçeğinin üzerinden atlayarak, seçimler yoluyla salt belediye yönetimleri elde etmenin, emekçiler payına "yerel iktidarlaşma" anlamına geldiğini iddia eder. Böylece her ikisi de kitleleri en kaba bir biçimde aldatırlar, onlarda en tehlikeli türden hayaller yaratırlar. Bu yolla gerçek iktidar gücü olan burjuvaziye en büyük hizmeti sağlarlar.

Burjuva parlamentarizmi ile "belediye sosyalizmi" arasında siyasal iktidar sorununa ilişkin bu mantıksal aynılık kendini iktisadi güç ve ilişkilere ilişkin sorunlarda da aynen gösterir. Her ikisi de gerçek sınıf ilişkilerini, bunun temellerini oluşturan üretim ilişkilerini es geçmez, böylece burjuva mülkiyet düzeninin temellerine dokunmaz. Bu, burjuvazinin

sınıf egemenliğinin iktisadi temellerine dokunmamakla aynı anlama gelir ve siyasal planda burjuvazinin gerçek iktidar aygıtlarına dokunmamakla mantıksal bir bütünlük ve tutarlılık oluşturur.

Belediye sosyalizminin bu konudaki tutumunu görmüş bulunuyoruz: Kapitalist özel mülkiyet düzenine dokunmaksızın, burjuvazinin elindeki kaynaklara ve birikmiş zenginliklere el koymaksızın, salt "kısıntılar"dan oluşan belediye bütçesi yoluyla, yerel alanda birikmiş devasa "temel sorunlara çözüm" getirilmesi ve bunun hizmetlerin adil dağılımı ile birleştirilmesi iddiası. Aynı tutumu burjuva parlamentarizmi, hükümet olmak yoluyla merkezi bütçenin kontrolü ve kullanımına dayalı daha adil bölüşüm politikaları iddiası üzerinden gösterir. İktidarın dizginlerini ordu ve öteki temel iktidar aygıtları sayesinde sınıksız elinde tutan burjuvazinin buna ne denli izin vereceği ve ne kadar katlanacağı gerçeğini şimdilik bir yana bırakıyoruz. Burada bizim için önemli olan, her iki durumda da üretim ilişkilerine dokunulmaması, böylece kapitalist özel mülkiyetin tartışma dışı tutulması ve salt devlet gelirlerinin daha adil kullanımı üzerinden kitlelerin yaşamının iyileştirilmesi düşüncesidir. Bu, belediye sosyalizmi ile burjuva parlamentarizminin iktisadi sorunda birleştiği temel önemde noktadır.

Geçmeden belirtelim ki modern tarihin her döneminde ve dünyanın her yerinde, burjuva reformist sol akımın temel felsefesi ve programı tamı tamına bu olmuştur. İşçi aristokrasisine dayandıkları ve böylece burjuva işçi partileri özelliklerini korudukları sürece Avrupalı sosyal-demokrat partilerin felsefesi ve programı buydu. Devrimci sınıf partilerinin zaman içerisinde sosyal-demokratlaşması ile ortaya çıkan euro-komünist partilerin felsefesi ve programı da bu oldu. (...)

Sonuç olarak; burjuvazinin temel iktidar aygıtlarına ve tam da bu nedenle, onun sınıf egemenliğinin gerçek temeli olan kapitalist mülkiyet ilişkilerine dokunmamaya dayalı bir "iktidar" iddiası, burjuva parlamentarizmi ile "belediye sosyalizmi"nin ortak eksenidir. Fakat yarıya yol açmamak için hemen belirtelim ki, burada söz konusu olan iki ayrı akımın yakın benzerliği değil, gerçekte bir ve aynı olan burjuva reformist sol akımın genel ve yerel iktidarlaşma sorunlarına bakışıdır. Yerel seçimlerde kendini "belediye sosyalizmi" olarak gösteren çizgi, genel seçimlerde burjuva parlamentarizmi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu, dünya sol hareketi tarihinde hep böyleydi ve günümüz Türkiye'sinde de yine böyledir. (...)

Alman emperyalizmi geleceğe hazırlanıyor

D. Meriç

İki emperyalist paylaşım savaşının birinci dereceden sorumlusu olan ve 1945 yılında Kızıl Ordu tarafından yenilgiye uğratılan Alman ordusu, galip güçler tarafından dayatılan yaptırımlar sonucu 1949 yılından itibaren kışlarına hapsedilmişti.

Ayrıca emperyalist paylaşım savaşı, dünyanın diğer halkları gibi Alman emekçileri için de büyük acılar ve yıkım yaratmıştı. Savaş sonrası Alman halkının bu yıkıma tepkisi, anayasanın değiştirilmesi yoluyla Alman ordusunun yurtdışına çıkışının yasaklanması oldu. O dönem emekçiler cephesinden yükselen tepki Alman egemenlerini buna mecbur etmişti.

Birleşmiş Milletler'in (BM) özel izniyle ve sadece NATO üyesi ülkelerin sınırlarında hareket alanı tanınan Alman ordusunun yayılcı her girişimi, '90'lı yıllara kadar BM üyesi Fransa ve İngiltere'nin vetosuna çarparak boşa düşürüldü. Bu yolla, Alman emperyalizminin eski sömürgelerindeki her türden yayılcı girişimi, Fransa, İngiltere ve ABD emperyalizmi tarafından etkisiz kılındı. 1956 yılında Alman tekellerinin çıkarlarının korunması amacıyla Alman ordusunun Mısır'a ve eski sömürgelerindeki halk ayaklanmalarına yönelik planladığı askeri operasyonlar da yasaklandı.

Bu tarihten itibaren Alman emperyalizmi çaresiz olarak savaşın yenilgisini ve kendisine uygun görülen pasif bir aktör olma rolünü sineye çekmek zorunda kaldı. '60'lı yıllarda Alman Savunma Bakanı olan Franz-Josef Strauß'un konuya ilişkin olarak, "Ekonomik gücü bakımından bir dev olan Almanya'nın, savaş sonrası alınan bu yasaklar sonucu, sadece politik arenada hareket edebilen bir cüceye dönüştürülmesi kabul edilemez."¹ şeklindeki açıklaması, Alman sermaye sınıfının tepkisini ortaya koymasından dikkat çekicidir.

'90'lı yılların başında Almanya'nın yeniden birleşmesi ve Varşova Paktı'nın dağılması ile birlikte Alman ordusunu bu sınırlara hapseden yasal engellerin ortadan kaldırılması için çabalar yoğunlaştırıldı. 1991 yılında, Irak'ın Kuveyt'i işgalini gerekçe gösteren, Amerikan ve İngiliz emperyalistlerinin başını çektiği sömürge savaşından pay almak isteyen Alman tekelleri daha büyük bir kararlılıkla harekete geçtiler. Dönemin Başbakanı

Alman emperyalizmi öncelikli olarak kendi ordusunu, buna dayanarak Avrupa Birliği ordusunu hızla hayata geçirmek istiyor. Çünkü silah tekelleri bunu istiyor, dünya pazarlarına daha fazla egemen olmak isteyen sermaye bunu istiyor. Geriye bu güçlerin hizmetindeki burjuva partileri ve iktidarların işlerini yapması kalıyor.

Helmut Kohl ve CDU hükümeti eliyle, ordunun tekrar savaşa sürülmesi amacıyla parlamentoda birtakım yasal değişiklikler gündeme getirildi. Uluslararası kapitalist tekellerin çıkarları uğruna kan gölüne dönüştürülen Ortadoğu'daki bu savaşta Alman emperyalizminin bu kirli hevesi, hiç beklemedikleri bir engele çarparak boşa düşürüldü. Yüz binlerce Alman emekçisi "Kein Blut für Öl (Petrol için kan akıtmayacağız)" çağrısıyla sokakları işgal ederek, ülkenin gördüğü en kapsamlı barış eylemleriyle bir kez daha sömürgeci orduyu kışlarına hapsedti.

Sokakları saran bu barış eylemleri, Alman ordusu askerleri içerisindeki savaş karşıtı potansiyeli açığa çıkardı. 1991 yılında savaş için Türkiye'ye gönderilmek için Bremervörde kentinde hazır bulunan uçaksavar taburuna bağlı 400 asker kendi aralarında ortak bir karar alarak "savaşa katılmayı ve silah kullanmayı reddettiklerini deklere ettiler."² (Aktaran: Swarzbuch-Kara kitap, s. 9, 2017, R. Luxemburg Vakfı)

Ordunun, Alman tekellerinin hizmetinde savaşa sürülememesi sermayenin en büyük açmazlarından biri oldu. Sermaye bu açmazdan kurtulmak için sorunu her fırsatta döne döne tekrar gündeme getirdi. 1992 yılında NATO eliyle başlatılan Balkan savaşlarında bir kez daha Alman orduları kışlalardan çıkarılıp savaşa sürülmek istendi. Bir yıl öncesi, devasa boyutlara ulaşan barış eylemlerinden gerekli dersleri çıkararak tekeller ve onun hizmetindeki iktidar bu kez olası bir toplumsal tepkiyi dizginleyebilmek için ordunun "BM çatısı altında barışçıl amaçlar için" Yugoslavya'ya gönderileceğini açıklamak zorunda kalmıştı.

Toplumsal baskının boyutunu yansıtmaması bakımından, dönemin Savunma Bakanı Volker Rühe'nin, *Spiegel* dergisine yaptığı şu açıklama önemlidir: "Ne Alman vatandaşları ne de askerler, böylesine kapsamlı askeri hareketlere hazır değil. Bu benim tezim. Bundan dolayı biz öncelikli olarak sadece askerlerimizi değil, aynı zamanda toplumu da adım adım

bu tür süreçlere hazır hale getirmeliyiz."³

1990'larda başlayan bu sürece son nokta, tıpkı I. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın ön günlerinde (1914) savaş bütçesine tam destek veren "sosyal demokrat" hainler tarafından konuldu. 1998 yılında ihanet bir kez daha tekerrür etmiş, Alman ordusunu tekellerin hizmetine sürececek olan ve onun elini ayağını bağlayan tüm yasalar SPD ve ortağı Yeşiller Partisi eliyle ortadan kaldırılmıştır.

1999 yılında tüm zincirlerinden kurtarılmış olan işgalci Alman ordusu bu tarihten itibaren dünyanın 14 ülkesinde binlerce askeri ile sermayeye engelsiz bir biçimde hizmet etmektedir. Sömürgeci Alman ordusu, işgalci olarak bulunduğu bütün ülkelerde ittifak güçleriyle beraber onlarca katliama imza atmıştır. 3 Eylül 2009 tarihinde Afganistan'ın Kunduz kentinde Alman askerleri tarafından 100'ün üzerinde savunmasız sivilin, savaş uçaklarıyla öldürülmesi bunlardan sadece birisidir.

Tüm bu katliamlar "insani yardım,

barışın tesisi, terörizmle mücadele" vb. yalanlarıyla propaganda edilerek, savaş karşıtı toplumsal tepki zamanla eritilmiştir. Bu amaçla Alman Savunma Bakanlığı'na propaganda ve reklam giderleri için ayrılan bütçe 3,78 milyondan 23,8 milyona çıkartılmıştır. Hizmetindeki satılmış medya aracılığı ile işgalci ordunun saldırganlığı ülke çapında aylarca sürdürülen devasa kampanyalarla meşrulaştırılmak istenmektedir.

2008 krizi Alman ordusunda köklü değişimleri beraberinde getirdi. Yurtdışına gönderilen binlerce askerin, Alman ekonomisine maliyetinin 2008 krizi ile birlikte daha da ağırlaştığı belirtildi. Bunun üzerine Alman ordusu hantallığına son verilmiş ve vurucu gücü daha da güçlendirilmiş bir aygıtla dönüştürüldü. Ücretleri emekçilerin ödediği vergilerle finanse edilen ve içerisinde her türden ırkçı faşistin (%10'lara ulaştığı iddia ediliyor) cirrit attığı 180 bin profesyonel katıldan oluşan bir kuruma dönüştürüldü.

TEKELLERİN HİZMETİNDEKİ İŞGAL ORDUSU

2010 Mayıs'ında bir gazeteci tarafından, dönemin cumhurbaşkanı olan Horst Köhler'e "İstikrarın sağlanması için Afganistan'da bulunan Alman ordularının, savaşın bir tarafına dönüştüğü iddiaları var, bu konuda ne düşünüyorsunuz?" şeklinde bir soru soruldu. Horst Köhler cevabında, "Bizim büyüklüğümüzdeki bir ülkenin çıkarları, özgürce ticari etkinliklerini sürdürebilmesi, hammadde ve enerji kaynaklarına engelsiz ulaşımını, içeride ise işyerlerinin korunabilmesi, ücretlerin ödenebilmesi için bu türden askeri operasyonları kaçınılmaz kılmaktadır."⁴ ifadelerini kullandı.

Bu açıklama, Cumhurbaşkanı H. Köhler'i koltuğundan etmişti. Oysa o sadece Alman devletinin bu konudaki resmi politikasını dile getirmişti tıpkı **Verteidigungspolitischen Richtlinien von 1992** (Savunma politikamızın ilkeleri 1992) belgesinde dile getirildiği gibi: "Dünya ticaretimizin korunması, engelsiz olarak bütün dünya pazarlarına ve hammadde kaynaklarına ulaşım, Almanya'nın güvenliğinin sağlanması, ancak bizim yurtdışındaki askeri operasyonlarımızla güvenceye alınabilir, bunlar bizim savunma politikamızın temel çizgileridir."⁵

Bu ve benzeri onlarca resmi devlet kaynağı bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi, devletin milli siyaset belgesi demek olan **Weissbuch** (Beyaz kitap) adlı kaynaktır. Son olarak 2016 yılında yayınlanan ve Alman emperyalizminin bütün askeri yönelimlerini ortaya koyan bu belgenin birçok yerinde bunu görmek mümkündür.

Kitabın önsözünde Almanya Başbaka-

nı A. Merkel, kendi hedeflerini, "Ekonomik ve politik gücü üzerinden Almanya, NATO ve Avrupa ülkelerine karşı sorumluluğunun bir gereği olarak Avrupa'nın güvenliğini üstlenmek zorundadır"⁶ sözleriyle ifade etmektedir.

Kitabın ilerleyen sayfalarında Almanya'nın hedeflerinden daha ayrıntılı söz edilmektedir. Şu iki pasaj bir fikir verecektir:

"Dünyanın dördüncü büyük ekonomisine sahip olan Almanya, Asya, Latin Amerika'da hızla gelişmekte olan ve bugünün verileri üzerinden, gelecek yıllar içerisinde Alman ve hatta Avrupa ekonomilerini aşacak olan ülkelerin gelişme basıncına karşı kendisini korumak zorundadır. Refah düzeyimizi ve çıkarlarımızı korumanın tek yolu, dünya pazarlarına, hammadde ve enerji kaynaklarına engelsiz ulaşım ile mümkündür."⁷

"Bu kaynaklara, kara, deniz, havayolları üzerinden ulaşımında yaşanan engeller, devletimizin istikrarı ve vatandaşlarımızın refah düzeyini sıkıntıya sokabilir. Ayrıca bu kaynaklara sahip olan ülkelerde yaşanan istikrarsızlık, güçsüz devlet yönetimleri, ayaklanmalar, terör faaliyetleri ayrı bir sorun alanıdır. Bu sorunların kaynaklarına boyun eğdirilmesi ya da ortadan kaldırılması dış güvenlik politikamızın bir gereği olarak ortaklarımızla birlikte uygulamaya konulur."⁸

Bu kadarı bile Alman kapitalizminin ve hizmetindeki ordunun geleceğe ilişkin yayımlacı emperyalist emellerini ortaya koymaya yeter sanırız.

EMPERYALİSTLER ARASI BÜYÜYEN REKABET VE MİLİTARİZM

2018 yılında toplanan NATO zirvesinde ortaya çıkan tablo, emperyalistler arası çatışmanın boyutlarını da açığa çıkarmış bulunmaktadır. Özellikle NATO üyesi ülkelerin birliğe sunmaya söz verdikleri finansal destek sorunu ABD başkanı Trump'ın tehdit içerikli açıklamaları gündeme oturmuştu. Ülke ekonomilerinin (GSMH) %2'sini silahlanmaya ayırmasını şart koşan birlik sözleşmesi başta Almanya olmak üzere birçok ülke tarafından uygulanmamaktadır. Trump'ın NATO'dan ayrılmak, Avrupa Birliği'nin güvenliği için yapılan harcamaları kısmak yönündeki tehditleri Almanya'nın militarist eğilimlerini ve Avrupa Birliği ortak ordusu yönündeki adımları güçlendirmiştir. Ayrıca dünya ticareti ve ekonomisinin dörtte birine sahip olan AB, gücü üzerinden artık kendisine biçilen role razı gelmemektedir. O egemen bir güç olarak kartların yeniden karılmasını talep etmektedir. Bu nedenlerden dolayı AB ekonomik gücünün yanı sıra askeri bir güç olarak da söz sahibi olmak istemektedir.

Bu süreç Almanya için uzun bir za-

mandır başlamış bulunuyor. Almanya'da 2017 yılı itibarıyla silahlanmaya ayrılan bütçe 37 milyar avrodur. 2024 yılına kadar bu rakamlar yüzde 100'den daha fazla arttırılarak, 75 milyar avroya çıkarılacaktır. Böylesi bir durum Almanya'yı, Amerika ve Çin'den sonra silahlanmaya en çok kaynak ayıran üçüncü ülke sırasına yükseltecektir.

Bu amaçla Alman emperyalizmi her alanda devasa kaynaklar kullanarak ordusunu nitelik olarak dünyanın en güçlü ordusu haline getirmenin çabası içerisinde. Sadece orduya yeni güçler kazanabilmek için okullarda, üniversitelerde, işçi bulma kurumlarında korkunç bir reklam kampanyası düzenlemektedir. Bu kapmayalar için ayrılan ödenekler 16 milyondan 35,6 milyon avroya çıkarılmış bulunmaktadır. Alman devleti ayrıca toplumda Alman nasyonalizmini pekiştirmek, insanların orduya olan desteğini güçlendirmek için birçok "bilim insanını" satın almakta, bu amaçları için çalıştırmaktadır. Şu an istatistiki verilere göre toplumunun %63'ü Alman ordusunun yabancı ülkelerde görev yapmasına karşı çıkmaktadır. Bu durumun tersine çevrilmesi amacıyla Almaya'nın 11 üniversitesinde Savunma Bakanlığı tarafından bütçesi finanse edilen bölümler kurulmuştur. Basın tekelleri, burjuva partileri, olası tepkilere karşı polis devleti uygulamaları, silah sanayisinin bir bütünü, bu konularda hummalı bir çalışma yürütmektedirler.

Alman emperyalizmi öncelikli olarak kendi ordusunu, buna dayanarak Avrupa Birliği ordusunu hızla hayata geçirmek istiyor. Çünkü silah tekelleri bunu istiyor, dünya pazarlarına daha fazla egemen olmak isteyen sermaye bunu istiyor. Geriye bu güçlerin hizmetindeki burjuva partileri ve iktidarların işlerini yapması kalıyor.

Yaşadığımız dünya emperyalist dev-

letler tarafından tepeden tırnağa kadar silaha boğulmuş durumdadır. Dünya genelinde silahlanmaya ayrılan para 1.800 milyar doları geçmiş bulunmaktadır. Bu paranın sadece %1'i ile bütün bir insanlığın yaşadığı açlık sorunu çözülebilir. Oysa kapitalist tekeller daha fazla zenginlik uğruna insanlığı ve üzerinde yaşadığımız gezegeni yok olmaya doğru hızla sürüklemektedir. Kapitalizm bir sistem olarak kendisinden başka her şeye, doğaya, insana düşmandır. Bu nedenlerden dolayı bu sistem yıkılmayı çoktan hak etmiş bulunmaktadır.

Biliyoruz ki kapitalizmin insanlığa verebileceği hiçbir gelecek yoktur. O, insana yabancılaşmış bir sistemdir ve mutlaka yıkılacaktır. Yeter ki kapitalizmi bu yıkıma götürebilecek olan biricik güç, yani işçi sınıfı devrimci bir sınıf olarak mücadele sahnesine çıkabilsin. Bu tarihsel adımın gerçekleşmesini sağlamak ise bilimsel sosyalizm düşüncesi ile donanmış devrimci partilerin görevidir. Tarih dün olduğu gibi bugün de, er veya geç o devrimci partileri sınıfın ileri kuşakları içerisinde var edecektir. Önderliği ile buluşmuş olan işçi sınıfı işte o zaman, tarihin ona yüklemiş olduğu onurlu görevi mutlaka zaferle taçlandıracaktır.

Kaynaklar:

- 1) Ein Überblick findet sich hier: <http://www.spiegel.de/spiegel/print/d-43257716.html>
- 2) Bericht in: Die Tageszeitung, 04.02.1991
- 3) Volker Rühle in Der Spiegel, 20.07.1992, <http://www.spiegel.de/spiegel/print/d-13855248.html>
- 4) Horst Köhler am 22. Mai 2010 in einem Interview mit dem Deutschlandradio
- 5) Verteidigungspolitische Richtlinien, 26.11.1992, Ziffer II.8.
- 6, 7, 8) Weissbuch 2016 (s. 6-22-41)

RJ'nin 5. Gençlik Kampı

Avrupa Devrimci Gençlik Birliği (Revolutionärer Jugendbund) her sene düzenlediği gençlik kamplarından birini daha başarıyla tamamladı. Gençlik kampı RJ'lileri kaynaştırdı ve gençlik örgütü içinde yeni bir hava yarattı. Kamptan ayrılan gençler, bir hafta içinde edindikleri deneyimleri, kazanımları ve kolektif bir yaşamın yarattığı değerleri kampın dışına da taşıyacaklarını ve politik faaliyetlere yansıtacaklarını ifade ettiler.

Her zamanki gibi kolektif bir emeğin ve ön hazırlığın ürünü olan kamp bu yıl da "Kolektif bir hafta için" şiarıyla örgütlendi. Kampın öncesinde bildirilerle çağrıda bulunan, yerel çalışmalarda kampı tanıtan ve doğrudan gençlik çevreleriyle görüşen RJ'liler birçok yeni genci kampa katabildiler.

BİREYÇİLİK YERİNE KOLEKTİVİZM

RJ, kamptaki güncel yaşamda yaptığı işbölümüyle her bireyi harekete geçirecek, 2017'deki başarısını sürdürdürebildi. Yemekten temizliğe, alışveriş ve kültürel faaliyetlerden sabah sporuna kadar görev dağıtımını yapan RJ'liler, gerçek anlamda kolektif bir yaşam yarattılar. Gençler sorumluluklarını üstlendiler ve eski alışkanlıklarını kırmayı başarabildiler. Özellikle yemek ve temizlik konusunda evlerinde normalde pasif olanlar, önemli adımlar atabildiler. Güncel yaşamın ancak herkesin katkısıyla başarılı geçebildiğini öğrendiler. Böylece programın sorunsuz akışında ve gençlerin memnun kalmasında komünist değerler belirleyici bir rol oynadı.

Aralarda ve akşamları programda yer alan kolektif oyunlar yine büyük bir ilgiyle karşılandı ve katılımcıları kaynaştırdı. Bireysel düşünmekle bir sonuca varılmadığını gösteren oyunlar, birlik halinde ilerlemeyi teşvik ediyordu. Bu şekilde, ilk başta hatalar yapan ve tartışan ekipler zamanla sorunlarını yenerek tek bir organizma gibi hareket edebildiler. Son derece öğretici olan oyunlar aynı zamanda heyecanlı ve eğlenceli geçti.

KÜLTÜREL FAALİYETLER

Kültürel faaliyetler sayesinde, her zamanki gibi, gençler arasında yeni yetenekler keşfedildi. Tiyatro, müzik ve enternasyonal danslar grubunda yer alanlar, beraber planlar yaparak, final

gecesinde sergileyecekleri gösterileri hazırladılar. Her bir ürün, kapitalist sistemi teşhir eden, mücadele ruhunu ve enternasyonalizmi güçlendiren içeriklere sahipti.

Tiyatro ve müzik grupları bu sefer kendi çalışmalarının yanı sıra ortak bir faaliyet de yürüttüler. Oyunculukla beraber şanı da kapsayan bir müzikal sunarak yılbaşı gecesinde final programa katılan gençleri ve misafirleri hem duygulandırdılar hem de güldürdüler. "Romeo ve Juliet" adlı oyunda bir işadınının kızı ve bir işçinin arasındaki aşk hikayesi anlatıldı. Oyunda gitar müziği eşliğinde söylenen şiirler dahil gençlerin faaliyetlerde yarattığı kendi ürünleriydi.

Dans grubu, gösterisinde ilk kez folklorun dışında dünyanın değişik kültürlerinden yeni danslar ekleyerek "enternasyonal danslar" faaliyetini yürüttü. Ayrıca dans grubu kadın sorununu dans şeklinde ele aldı. Folklor, roman havası, Karadeniz oyunları, İspanyol salsası, Yunan sirtakisi, Hint dansından oluşan oyun, büyük bir ilgiyle izlenip bütün katılımcılar tarafından yoğun alkışlarla karşılandı.

KAMPIN YENİ YILDIZLARI "KIZIL AFACANLAR"

Bu seneki kampta ayrı bir tat katan ve katılımcıları hayran bırakan "Kızıl Afacanlar" çocuk grubu da yer aldı. Gelecekte RJ'de aktif olarak yer alma potansiyelini taşıyan çocuklar ilk günden itibaren güncel yaşama uyum sağladılar. Diğer gençler gibi yemekte ve temizlikte sorumluluklar üstlendiler. Hatta bazen ciddiyetleriyle büyüklere bile örnek oldular.

Kültürel faaliyetlerde önemsenen Kızıl Afacanlar, hazırlanan sunumlarda aktardıkları fikirleriyle, küçümsenmeyecek katkılarda bulundular. Özellikle şiirlerin yazılmasında önemli bir rol oynadılar. Bazı konuların ağır olmasına rağmen çoğu zaman seminerleri ilgiyle takip ettiler. Yanlarındaki RJ'liler belli kavramları ve ifadeleri daha basit bir dilde aktararak, çocukların seminerlerdeki temel bilgilerden yoksun kalmamalarını sağladılar.

Kızıl Afacanlar kolektivizmin ne olduğunu hızla kavradılar. Yapılan konuşmaların ve atmosferin etkisiyle güncel yaşamı kampa uygun bir şekilde sürdürdüler. Topluluk nerede ise oradaydılar. Birbiri-

ne yardım etmek, arkadaşlık kurmak ve kimseyi dışlamamak tabii olarak görüldü. Kolektivizmin bir diğer sonucu da çocukların birkaç gün sonra "yoldaş" kavramı kullanmasıydı. Kampı büyük bir heyecanla karşılayan Kızıl Afacanlar, gelecekte de kampa katılmak konusunda kararlılar.

POLİTİK SEMİNERLER

Kampın ana gövdesini oluşturan ve Almanya'daki devrimci gençliğin ilgi alanına göre isabetle seçilmiş politik seminerlerde, "Çocuk yoksulluğu", "Gıda tekkelleri", "Almanya'da yeni polis yasaları", "Evsiz barksızlar", "Suriye, Rojava ve emperyalizm", "Eğitim sistemi", "İsrail-Filistin sorunu" ve "Alman Kasım Devrimi'nin 100. yılı" konuları ele alındı. En büyük ilgiyi çocuk yoksulluğunu konu eden sunum topladı, zira sunum bizzat çocuklar tarafından hazırlanmıştı. Son derece başarılı olan sunum, kullanılan istatistikler, videolar ve verdiği bilgilerle seminer salonunda gözle görülür bir etki yarattı. Kızıl Afacanlar verdikleri yoğun emeğin karşılığını uzun alkışlarla aldılar.

Eğitim sistemi üzerine yapılan sunumdan önce küçük gruplar oluşturulup eğitim sistemindeki sorunlar üzerinde tartışmalar yapıldı. Canlı geçen tartışmalardan sonra her grup tartışmalardan çıkarttığı sonuçları sırasıyla sundu. Katılımcıların birçoğu kendi deneyimlerinden örnekler vererek, kapitalist sistemin eğitimde nasıl bir etki yarattığını daha anlaşılır bir şekilde ifade edebildiler. Ek olarak, kampa katılmayan, Türkiye'de ortaokulu ve liseyi okuyan bir RJ'li ile Türkiye'deki eğitim sistemi üzerine yapılan bir röportajın videosu gösterildi.

Polis yasaları başlıklı seminerde, şu an bütün Avrupa'da olduğu gibi Almanya'da da yaşanan ekonomik kriz ve yaşanan sağa kayışın bir sonucu olan polis devletinin güçlendirilmesi ve insan haklarının yavaş yavaş yok edilmesi hakkında bilgilendirme yapıldı. Polislerin yetkilerinin somutta hangi biçimde genişletildiği sunuldu ve polislerin bugüne kadar resmi olarak bu kadar yetkiye sahip olmadıkları halde, tüm bu "yetkilerini" polis yasası var olmadığı zamanlarda

da fiili olarak kullandıkları vurgulandı. Yeni polis yasasının "terörden korunma" gerekçesi ile öne sürüldüğünü, fakat asıl Ortadoğu'da bu terörün en başta gelen sorumlularının Almanya gibi emperyalist devletler olduğu vurgulandı. Ayrıca polis şiddetinin yer aldığı videolar gösterildi.

4. günde Rojava'daki durum işlendi. Güncel politik yaşamda birçok gencin takip ettiği Rojava'daki Kürt sorunuyla ilgili sunum, oldukça öğreticiydi. Sona doğru yapılan tartışmalar ve yorumlar sayesinde, çoğu kişide kafa karışıklığı yaratan soruna, daha eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşılması ve emperyalizmin hedeflerinin daha iyi kavranması sağlandı. Başka bir ezilen halkı anlatan "Filistin-İsrail" konulu seminerde, daha çok sol maskeyle antifaşist hareket içinde örgütlenen, fakat gerçekte sağcı olan ve İsrail'i destekleyen "Antideutsche" akımı hakkında bilgilendirme yapıldı.

Kampın son gününde ise 100. yıldönümü vesilesiyle Alman Kasım Devrimi'nin dersleri özetlendi. Kaybedilmiş devrimin deneyimlerini ayrıntılı bir şekilde aktaran seminerde, Spartakistler zamanında çekilen video ve resimler de gösterildi. Kaybedilmiş devrime yol açan en can alıcı nokta olarak, Alman işçi sınıfının devrimci bir partiden yoksun kalması vurgulandı. Seminerin sonunda, 13 Ocak'ta, 100. yılda Berlin'de gerçekleşecek LLL yürüyüşüne çağrı yapıldı.

MÜCADELE DOLU 2019 YILI

Kampın finalini yine yılbaşı gecesi oluşturdu. Bütün hafta boyunca yürütülen kültürel faaliyetlerin ürünleri, ailelerin ve başka misafirlerin de katıldığı final programında sunuldu. Eğlenceli ve yaratıcı olan sunumlar bütün katılımcılar tarafından beğenildi. Programdan sonra, RJ 2019 yılına, artık gelenek haline getirdiği, dışarıda "One solution – Revolution!" sloganının atılmasıyla girdi.

2018 yılını başarıyla tamamlayan 5. devrimci gençlik kampı, yeni yılda da devrimci mücadeleyi yükseltmeye çağırıyor.

2018'in ardından...

Kadınlar baskıya, sömürüye ve gericiliğe boyun eğmediler

İşçi ve emekçiler emperyalist kapitalist sistemin yapısal ürünü olan savaş ve saldırganlık politikalarının, ekonomik krizin ve siyasal gericiğin damga vurduğu zorlu bir yılı geride bıraktılar. Sömürü, baskı, şiddet ve yoksulluk daha da büyüdü. Kadın işçi ve emekçiler için baskı, eşitsizlik ve çifte sömürü daha da derinleşti. Dünya ölçeğinde eylemlere konu olduğu üzere, kadına yönelik şiddet tırmandı, kadın-erkek ücret eşitsizliği devam etti, küresel kapitalizmin krizi sonucu işsizlik artarken, güvencesiz çalışma yaygınlaştı. 2018 yılında 606 milyon kadının bakım yükümlülükleri gerekçesiyle çalışma yaşamının dışında kalması (ILO verileri), kadınların istihdamındaki daralmaya dair bir fikir vermektedir.

Emperyalist hegemonya mücadelesinin arenası olan Ortadoğu'da çocuklar ve kadınlar göçlerle, yoksullukla ve cinsel şiddetle savaşın bedelini en ağır şekilde ödemeye devam ediyorlar. Halen İŞİD'in elinde 3 bin Ezidi kadının köle olarak esir tutuluyor olması, tablonun vahametini göstermektedir. Ortadoğu'nun yanı sıra bir dizi bölgede daha emperyalistlerin kışkırtması ile yaşanan etnik çatışmalarda, bölge halkları ağır yıkım yaşıyorlar.

TÜRKİYE'DE BASKI, SÖMÜRÜ VE ŞİDDET ARTTI

Tüm dünyadaki gelişmelere bağlı olarak Türkiye'de de sömürünün, baskının ve siyasal gericiğin dizginlerinden boşaldığı bir dönemdeyiz. Geride kalan yıla baktığımızda baskı ve şiddet ile inşa edilmek istenen tek adam rejiminin dizginsiz bir sömürünün vurucu gücü rolünü oynamakla yetinmediğini görüyoruz. AKP iktidarı aynı zamanda, dine dayalı toplum inşa etme temelinde dinsel gerici politikaları da sistematik olarak hayata geçirdi.

Elbette ki din istismarcısı tüm adımların en dolaysız hedeflerinden biri kadınlardı. Son bir yılda yaşananların sadece küçük bir kısmı bile tablonun ciddiyetini göstermektedir. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 9 yaşında kız çocuğuyla evlenilebileceği yönündeki açıklamasının kısa süre sonrasında, bir hastanede 115 hamile çocuğun kayıt dışı bir şekilde doğum yaptığının açığa çıkması, aslında yaratılmak istenen toplum modeline geçişin işaret-

lerini veriyordu. Aynı ilkel beyinler artan çocuk istismarları karşısında, hadım etme ve idam tartışmalarıyla beraber, istismara uğrayan 12 yaşından büyük çocuklar için istismarcılara daha hafifletici cezalar verilebileceğini tartışabildiler.

Kadına yönelik düşmanca söylemlerden beslenen, yasalarca da güvence altına alınan politikalar sonucu kadına yönelik şiddet her geçen gün artarken, 2018'de resmi rakamlara göre 440 kadın şiddet sonucu yaşamını yitirdi. Tablo yansıyandan daha da vahim bir halde iken, AKP iktidarı, kısıntı hakları içeren 4688 sayılı "Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Engellenmesi Kanunu"nu ve boşanmış kadınlara kısmi bir güvence anlamına gelen Nafaka Kanunu'nu ortadan kaldırmanın adımlarını attı.

Kuşkusuz ki, AKP iktidarının, kadınlara yönelik politikalarından en fazla ve doğrudan etkilenen kesim işçi kadınlar oldu. Zira, kadınların cinsel kimliğine dönük saldırılar, sınıfsal baskı ve eşitsizlikten bağımsız değildir. AKP'nin uyguladığı politikaların kökeninde kadınlarla birlikte tüm toplumun baskı altına alınması, biat etmesi yatmaktadır.

İşçi kadınlar için 2018 yılı çifte baskı ve sömürünün derinleştiği bir yıl oldu. AKP iktidarı, kadın istihdamını arttırmaya dönük hedeflerden bahsededursun, ekonomik krizle birlikte işsizlik arttı, güven-

cesiz çalışma yaygınlaştı, haklar törpü- lendi, iş cinayetlerinde yüzü aşkın kadın işçi yaşamını yitirdi.

"DÖVÜŞENLER DE VAR BU HAVALARDA..."

2018 yılı gerek dünyada gerekse ülkemizde, kadınların tüm bu baskıcı politikalarla karşı çıkarak sesini yükselttiği, sokaklara çıktığı, gücünü gösterdiği, taleplerini haykırdığı bir yıl oldu. İzlanda'da ücret eşitsizliğine karşı çıkan kadınlar, İsviçre'de de "eşit işe eşit ücret" talebiyle sokakları doldurdular. Polonya, İtalya ve Brezilya'da kürtaj hakkı için eylemler gerçekleşirken, kadınlar Şili ve Arjantin'de kadına yönelik şiddete ve cinayetlere karşı seslerini yükselttiler. Amerika'da Trump'ın cinsiyetçi söylemleri karşısında sokakları uzun süre terk etmeyen kadınlar, İran'da da türban yasağına karşı "Beyaz Çarşamba" eylemlerini gerçekleştirdiler.

8 Mart ve 25 Kasım eylemleri ise tüm dünyada kitlesel gösterilere sahne oldu. İspanya'da 8 Mart'ta gerçekleşen "kadın grevi", çoğunluğu kadın olmak üzere 5 milyon emekçinin buluşmasına tanıklık etti. Çifte sömürünün daha da derinleşmesiyle birlikte emek eksenli talepler ve eylemler öne çıktı. Siyasal gericiğin hedefinde olan kadınların uğradığı şiddet ve baskılar da gerçekleşen eylemlerin

temel başlığı idi.

Ülkemizde ise AKP iktidarı tarafından izlenen politikalarla, bugüne kadar kazanımları hedef tahtasına çakılan kadınlar, baskıcı ve gerici atmosfere rağmen seslerini yükseltmeye devam ettiler. Cinsel istismar yasasına, 4688 sayılı yasada yapılmak istenen değişikliklere, kadına yönelik şiddete ve cinayetlere karşı çıktılar. 8 Martlar ve 25 Kasımlar, ülkemizde de yasaklara ve devlet terörüne rağmen kitlesel gösterilere sahne oldu. Prettl Endüstri, Flormar ve Gripin'de kadın işçiler grevlerde ve direnişlerde ön saflarda yer aldılar. Halen devam eden, öznesi kadınlar olan Flormar direnişi ise, kadın işçilerin direnişinin gücünü göstermek açısından önem taşıyor.

UMUTLA, DİRENÇLE, KAVGAYLA...

Tek adam rejiminin baskıcı politikalarına, düzen içi kutuplaştırma siyasetine ve yarattığı karanlık atmosfere rağmen işçi ve emekçilerde, kadınlarda, gençlikte tepki ve öfke büyümeye devam ediyor. Kadınlar baskıcı atmosferde sokağa çıkma cesareti ve gücü gösteriyor. Karanlığı parçalama, bu gücü büyütme, işçi ve emekçilerin öfkelerini örgütlenme ihtiyacı kendini yakıcı bir şekilde hissettiriyor.

Bu ihtiyacın karşılanmasında bir dönemece dönüşmesi dileğiyle 2019 umudun, direncin ve kavganın yılı olsun!

Asgari ücret en çok kadınları ilgilendiriyor

Sadece asgari ücretlileri değil, tüm ücretli çalışanları yakından ilgilendiren yeni asgari ücret yeni yılın hemen öncesinde belli oldu. Sefalet ücreti olarak tanımlanabilecek asgari ücret 1.828 TL olarak açıklandı. Politikalarını hayata geçirirken işçi ve emekçileri ikna etmek için sık sık algı operasyonlarına başvuran iktidar ve ortakları asgari ücreti açıklarken de benzer yöntemleri seçtiler. "Psikolojik sınır" olarak tanımlanan "2.000 TL'nin üstü" bir rakamı vermiş görüntüsü yaratmak için asgari ücret AGİ ilave edilmiş haliyle 2.020 TL olarak ilan edildi. AGİ dahil haliyle bile açlık sınırında kalan, yoksulluk sınırından ise çok çok uzak olan 2.020 TL'lik asgari ücret, en çok da kadın işçi ve emekçileri ilgilendirmektedir.

Genellikle ailede "ek gelir" olarak görülen, bununla bağlantılı olarak sermaye sahipleri için "ucuz işgücü" olarak hesaplanan, içerisinden geçtiğimiz kriz döneminde de olduğu gibi ilk kapının önüne konmayı kendileri bile "normal" karşılayan kadınlar, "asgari ücret" in en önemli muhatapları konumundalar. Bu o kadar açık bir gerçek ki bu sene asgari ücret tespit komisyonuna göstermelik olarak dahil edilen "asgari ücretle çalışan işçi" bile bir kadındı. Kaldı ki bir takım istatistikler asgari ücretin en önemli muhataplarının kadın işçi-emekçiler olduğunu somut verilerle de göstermektedir.

KADINLARIN ÇOĞU ÇALIŞAMIYOR

İstatistik verilerine göre asgari ücretli çalışanların %71'i erkek, %29'u kadınlardan oluşuyor (bkz. TÜİK 2013 Hanehalkı İşgücü Anketi). Ancak bu veri bizim için aldatıcı olmamalıdır. Bu noktada kadınların çalışma oranının erkeklere göre çok düşük olduğu unutulmamalıdır. Nitekim gene TÜİK verilerine göre istihdam oranları karşılaştırıldığında bu oranın kadın-

larda %33,8, erkeklerde ise %72,1 olduğu görülmektedir (bkz. TÜİK Kasım 2017 Temel İşgücü Göstergeleri).

TÜİK Kasım 2017 verileri işsizlik oranlarının da kadınlarda daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Bu verilere göre kadınlarda işsizlik oranı %13,7 iken, erkeklerde %8,8'dir.

KAYIT DIŞI VE YARI ZAMANLI ÇALIŞMA KADINLARDA DAHA YAYGIN

Bu oranlara bakılırken kadınların bir kısmının da kayıt dışı şekilde, sigortasız, günlük işlerde çalıştığı, bu işlerden kazandıkları paraların da asgari ücretin dahi çok çok altında olduğu unutulmamalıdır. Çalışanların sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık oranları incelediğinde kayıt dışı çalışma oranı erkeklerde %29,7 iken, bu oranın kadınlarda %43,4 olduğu görülmektedir. Kayıt dışı çalışmanın en yaygın olduğu tarım sektörü istatistiklerden çıkartıldığında kayıt dışı çalışma oranları biraz düşmektedir. TÜİK Kasım

2017 verilerine göre tarım dışı alanlarda çalışan kadınların %24,7'si kayıt dışı çalışmaktadır.

Pek çok vesile ile iktidar sözcüleri tarafından "Kadının ev yükümlülüklerini yerine getirebilmesi, çocuklarına vakit ayırabilmesi, hem de çalışma imkanına sahip olması" şeklinde sunulan, böylece güvencesiz ve düşük ücretle çalışmayı meşrulaştıran yarı zamanlı çalışmanın kadın işçi ve emekçiler arasındaki yaygınlığı istatistik verilerine de yansımaktadır. TÜİK 2016 Hanehalkı İşgücü Anketi verilerine göre yarı zamanlı çalışma oranı erkeklerde %6,5 iken, kadınlarda %19,1'i bulmakta, erkeklerdeki oranı neredeyse üçe katlamaktadır.

ÇALIŞAN KADINLARIN YARIYA YAKINI ASGARİ ÜCRET VE ALTINDA ÜCRETLERLE ÇALIŞIYOR

Kadın ve erkek çalışanların kendi işlerinde asgari ücretle çalışma oranlarını

incelemek ise bizim için tabloyu daha da netleştirmektedir. TÜİK 2013 Hanehalkı İşgücü Anketi verilerine göre asgari ücretle çalışma oranı kadınlarda %23, erkeklerde ise %19'dur. Asgari ücretin altında çalışma oranı ise kadınlarda %21, erkeklerde ise %12'dir. Kısacası kadın çalışanların %44'ü, yani neredeyse yarıya yakını asgari ücret ve altında çalışırken, bu oran erkeklerde %31'de kalmaktadır.

TÜİK verileri üzerinden basit bir tarama yapmak dahi asgari ücretin en çok kadın işçi ve emekçileri ilgilendirdiğini ortaya çıkarmaktadır. Veriler kadın işçi ve emekçiler içerisinde asgari ücretle çalışma oranının yaygınlığını ortaya koyarken, bir yandan da daha vahim bir tabloyu da gözler önüne sermektedir. Asgari ücretin de altında çalışma anlamına gelen yarı zamanlı, güvencesiz çalışma ve işsizlik de kadın işçi ve emekçilerin erkek işçi ve emekçilere göre daha yaygın bir şekilde karşı karşıya kaldıkları sorunlardır.

Bu tablo kadın işçi ve emekçilerin "güvenceli iş" talebiyle birlikte "İnsanca yaşamaya yetecek vergiden muaf ücret" mücadelesinde en önde durmaları gerektiğini göstermektedir. Asgari ücret tespit komisyonu gibi komisyonlardan ancak sermaye sahipleri çıkarına kararlar çıktığı düşünülürse, kadın işçi ve emekçilerin insanca çalışma koşulları ve ücret elde edebilmek için erkek sınıf kardeşleriyle birlikte fiili meşru mücadele yöntemleriyle mücadele etmekten başka seçenekleri olmadığı görülecektir.

2018'de en az 440 kadın cinayeti

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu, Aralık ayı ile birlikte 2018 yılı raporunu açıkladı. 2017'ye kıyasla kadın cinayetlerinin arttığına dikkat çekilen raporda, bu artışın OHAL ve savaş politikaları ile bağlantılı olduğu ifade edildi. Verilerden öne çıkanlar şu şekilde:

*2018 yılında 440 kadın, Aralık ayında 45 kadın öldürüldü.

*Bir yılda 1217 çocuk istismarı basına yansdı, 26 çocuk öldürüldü.

*Yıl boyunca 317, Aralık ayında 27 kadın cin-

sel şiddete uğradı.

*Kadınların en az 142'si kamuya açık alanlarda ve özellikle tanımadığı erkekler tarafından cinsel şiddete maruz kaldı.

*Kadınların 105'i kendi hayatına dair karar almak, 16'sı boşanmak istediği için öldürülürken; 131 şüpheli ölüm ve 134 tespit edilemeyen kadın cinayeti gerçekleşti.

*Bir yıl içerisinde İstanbul'da 64, Antalya'da 24, Bursa'da 23, İzmir'de 19, Adana'da 15, Antep'te 13, Konya'da 12 kadın cinayeti yaşandı.

2018 yılı ve gençlik

Geçtiğimiz yıl boyunca üniversiteler de gerici AKP iktidarının hedefindeydi. Kültürel iktidar olma noktasında zayıf kaldığını ifade eden gerici-faşist iktidar, bu sorunu eğitim alanını ve üniversitele-ri kendi ideolojik ihtiyaçları çerçevesinde düzenleme yoluna giderek telafi etmeye çalıştı, çalışıyor.

ÇİĞ GİBİ BÜYÜYEN DİPLOMALI İŞSİZLİK VE PARALI EĞİTİM

Din istismarcısı AKP şefi geçtiğimiz senelerde yaptığı açıklamalarda “Üniversiteden mezun olan herkes iş bulacak diye bir şey yok.” demişti. TÜİK verilerine göre diplomalı genç işsiz sayısı %30’larda. Diplomalı işsizler ordusu her geçen gün büyüyor. Kopya bir geleceksizlik girdabı içerisindeki birçok üniversite öğrencisi ise okurken çalışmak zorunda kalıyor. HSBC’nin yaptığı açıklamaya göre her bir üniversite öğrencisi 4 yıllık eğitim sürecinde ortalama 87 bin lira harcıyor. Öğrenciler eğitim masraflarını çıkarmak için günde ortalama 5 saat çalışıyor, derslere ise sadece 2 saat ayırabiliyor. Ebeveynlerin %71’i eğitim masrafları için borçlanıyorlar.

Üniversiteler rant alanına dönmeye devam ediyor. Paralı eğitim uygulamaları dışında bu sene içerisinde şantiyeye dönüşen ODTÜ’de İrem Kütük ihmaller zincirinin bir halkası olarak öldürüldü. Her ilde bir üniversite projesi ile övünen AKP iktidarı eğitimin sorunlarını katmerleştirmekten başka bir şey yapmıyor. YÖK Denetleme Kurulu Başkanı Prof. Cahit Güran, 73 vakıf üniversitesinin bulunduğunu ve bunların yarısının ticari amaçla kurulduğunu itiraf etti. “Kaynak aktarımına zemin oluşturmak üzere rayiçlerine göre yüksek bedellerle arsa, arazi ve bina alımı yapıyor. Öğrenci başına 20 bin-30

bin TL gibi ücret alırken öğrenci başına hizmet maliyeti 4 bin-5 bin lira.” dedi.

Krizi fırsata çevirme derdinde olan AKP iktidarı ve şefi yaşam koşullarına bakmadan öğrencileri bir de “bedavacılıkla” suçladı. Erdoğan yaptığı konuşmada öğrencilerin kredi ve burslarına göz dikerek “Burs değil kredi alın, bedavacılığa alışmayın” diye çıkıştı.

Her yerde pıtrak gibi patlayan özel üniversitelere nazaran devlet üniversitelerinde de eğitim giderek pahalılaştı. Öğrencilere artan kantin ve yemekhane fiyatları, sağlıksız beslenme koşulları dayatıldı. Eğitim masraflarının her kademesinde paralı eğitim uygulamaları arttı.

Erdoğan, ikinci 100 günlük eylem planını açıklarken, öğrenci yurtları konusunda şunları söylemişti: “2002 yılında 186 bin yurt yatak kapasitesi ile aldık. Bunların da hemen tamamı rantlıydı. Şimdi, bu yatak kapasitesini 689 bine çıkartmış olduk. Bunların da yarısından fazlası karyola tipi, ranza değil. Bunları da 2019 içinde belki de tamamını karyolaya çevireceğiz. Çünkü benim gencim buna layık...” Ardından Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, 2018-2019 eğitim öğretim döneminde Kredi ve Yurtlar Kurumu’na 403 bin 276 öğrencinin başvurduğunu, ancak 304 bin 444 öğrencinin yurtlara yerleştirildiğini ifade etti. Yani yaklaşık 100 bin öğren-

cinin açıkta kaldığını itiraf etti. Barınma, en insani temel haklardan birisidir. Sene boyunca yurtlarda yaşanan sorunlar ve basına yansıyanlar da Erdoğan’ı yalanlamaktadır.

Manisa’da öğrenci yurdunda 41 öğrenci, Urfa’da yurttan kalan 60 öğrenci, Samsun’da yurttan kalan 96 öğrenci, Bursa Uludağ Üniversitesi Görükle Kampüsü’nde bulunan yurttan 150 öğrenci, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi’nde kampüste bulunan yurttan kalanlardan 337 öğrenci zehirlendi. Konya’nın Ereğli ilçesindeki bir öğrenci yurdunda yangın çıktı. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi kampüsünde bulunan kız öğrenci yurdunda suların 3 gündür kesik olması, asansörlerin çalışmaması gibi sorunlar nedeniyle öğrenciler yurt binası önünde eylem yaptılar. Yurtların yanı sıra barınma koşulları ile ilgili Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi öğrencileri, okullarının bulunduğu mahalledeki yüksek fiyatlarla ilgili eylem yaptılar.

ARTAN BASKI, GERİCİLİK VE DÜŞEN EĞİTİM KALİTESİ

AKP eğitim alanını ideolojik iktidarını kurmanın bir alanı olarak görüyor. Üniversiteleri, liseleri, eğitimi, müfredatı, kadrolarını buna göre oluşturmak için adımlar atıyor. Gerici vakıflarla yapılan anlaşmalar, yurtların işleyişinin tarikatlara bırakılması, üniversitelerde istihbarat bölümlerinin açılması, üniversitelerin sınıflandırılması vb. gibi bir dizi uygulama hayata geçirildi. İlerici birikimin tasfiyesi anlamına gelen birçok adım sene içerisinde kalcılaştırıldı. Üniversitelerde ilerici akademisyenler ihraç edildiler, çalışma imkanları ellerinden alındı, tutuklandılar. Rektör seçimleri tek adama bağlandı. Üniversitelere kayyum rektörler atandı. AKP iktidarının “her üniversiteye bir cami” ve Diyanet’in “camilere

gençlik kolları” açıklaması gençlik politikasının özetini sunmaktadır.

“Times Higher Education” adlı İngiliz değerlendirme kurumunun verilerine göre 2011-2017 yılları arasında ülkenin seçkin üniversiteleri sayılan ODTÜ, İTÜ ve Boğaziçi her yıl sistematik olarak gerilemiş durumdadır. Her adımda “yerli ve milli” demagojisi ile ilerici birikime saldıran iktidarın bilinçli yarattığı bir gerileme bu. Çin ve Hindistan’dan sonra en fazla veteriner fakültesine sahip Türkiye,

damızlık yumurta ihtiyacının tamamını ithal ediyor. Tarım ve hayvancılıkla ilgili üniversitelerde 241 fakülte ve 5 binin üzerinde öğretim görevlisi var ama tohum ihtiyacının büyük bir bölümü ithal ediliyor. Emperyalizme göbekten bağımlı olan iktidarın “yerli ve milli” söylemleri demagojiden ibarettir.

Bunların yanı sıra gericilikte sınır tanımayan ve birbiri ile yarışan akademi bileşenleri mevcut üniversitelerde hakim hale geldi. Harran Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ramazan Taşaltın, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’a itaat etmenin “farz” olduğunu savundu. Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü Mantık Anabilim Dalı Başkanı İbrahim Emiroğlu, çocukların evlenebileceğini, kızların âdet görmesinin tedavi edilmesi gerektiğini, laikliğin ve komünizmin de en büyük tehlike olduğunu dile getirdi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mehmet Karalı ise twitter hesabından yaptığı açıklamada, “iyi bir ev hanımı olmak bakan ya da başkan olmaktan veya başarılı bir iş kadını olmaktan çok daha elzemdir” dedi.

Üniversitede ilerici akademisyenleri ihraç eden AKP iktidarı bu hocaların yerlerine yandaşlarını yerleştiriyor. Bunun bir yansıması anlattığımız niteliksizlik ve anti bilimsellik olurken bir diğer yansıması ise birbirini “FETÖ’cü” diye şikayet eden üniversite bileşenleri oluyor. Geçtiğimiz Nisan ayında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde bir araştırma görevlisi “FETÖ’cülük dedikoduları” iddiasıyla Dekan Yardımcısı’nı, Fakülte Sekreteri’ni ve başka bir araştırma görevlisini silahla öldürdü ve 3 kişiyi yaraladı.

GENÇLİK GELECEKTİR

Gençliğe dönük saldırganlığın gerisinde büyük bir korku yatmaktadır. AKP iktidarının her adımda Gezi’ye atfı yapması, geriye dönük davaları teker teker açması bu korkunun ifadesidir.

Liseli gençlik açısından geçtiğimiz yıl düzenlenen karne eylemi bu süreçte AKP iktidarının korkusunu kabusa çeviren bir etki yaratmıştır. Liselilerin polis işkencesine karşı duruşu tüm dünya kamuoyunun gündemine oturmuştu. Kadriye Moroğlu Lisesi’nde tacize karşı, Kadıköy Anadolu Lisesi’nde gerici dayatmaya karşı eylem yapan liseliler, liseli gençliğin sırtının hala iktidara dönük olduğunu gösteren eylemlerdir. Liseliler, gençliğin en dinamik kesimi olarak öfke biriktirmeye devam etmektedir.

YÖK’ün kuruluş yıl dönümü olan 6 Kasım bu sene yalnızca İstanbul’da eylemlerle karşılandı. Gençlik örgütlerinin gerçekleştirdiği eylem ile kriz gündemi işlendi.

“İşgalin, katliamın lokumu olmaz” diyen üniversitelilerin politik inisiyatifi, karne eyleminde gördükleri işkenceyi dünya gündemine taşıyan liselilerin cüreti, üniversitelerinin bölünmesine karşı haftalarca meydanları zapteden gençliğin birleşik ve kitlesel eylemi gençliğin gelecek olduğunu bir kez daha gösteriyor.

6 Kasım tablosunun yanı sıra sene içerisinde öne çıkan başka eylemler de oldu. 10 Ekim anması, Ankara SBF’de kapı eylemi, Filistin’le dayanışma eylemleri bunlardan öne çıkanlardı.

Bunların yanı sıra üniversitelerin bölünmesine karşı eylemler ile Boğaziçi Üniversitesi ve ODTÜ’de yaşananları ayrıca ele almak gerekiyor. Efrîn işgali sonrası “İşgalin, katliamın lokumu olmaz” diyen Boğaziçi öğrencilerine yönelik siyasal linç kampanyası zorbalığın dozuna bir gösterge oldu. “Yerli ve milli” demagojisi ile başlayan ve “Komünistlere okuma hakkı tanımayacağız” a varan tehditleri savuran ise direkt AKP’nin şefi Erdoğan’dı. Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerine dönük saldırının bir yanını eğitim hakkının gaspı oluştururken, diğer bir yanını ise siyasal linç kampanyaları eşliğinde ilerici-devrimci birikimin üniversitelerden tasfiye edilmesi oluşturmaktadır.

Diğer bir süreç ise ODTÜ öğrencilerinin mezuniyet töreninde açtıkları “Tayyip Erdoğan” pankartı sonrası tutuklanmaları ile yaşandı. Tayyip Erdoğan, sonrasında yaptığı mizansen ile geri adım atmak zorunda kaldı. Bütün bu baskı ortamına rağmen Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinin kirli savaş ve işgale karşı gösterdikleri refleksin ve ODTÜ öğrencilerinin açtıkları pankartın politik bir anlamı ve önemi bulunmaktadır.

“BÖLEMEDİNİZ, BİRLEŞTİRDİNİZ”

Üniversitelere dönük saldırı sürecinin bir devamı olarak “üniversiteleri bölme” tasarısı gündeme getirilmişti. Yasa tasarısına karşı binlerce üniversiteli iki hafta boyunca birleşik, kitlesel, coşkulu eylemlerle Beyazıt Meydan’ını doldurdular. Yaşanan haksızlığa tepki göstermek için kendiliğinden ayağa kalkan üniversite öğrencileri gençlik mücadelesine damga vurdu. İki hafta süren eylemlilik süreci eylemlerin talepleri ve muhtevası sınırlı olmasına rağmen fazlasıyla önemliydi. OHAL koşullarında, baskının sistematik olarak arttırıldığı bir dönemde yapılması da başka bir yönden anlam taşıyordu. Yasa tasarısı meclisten geçti ancak yayılan eylemler gençlik hareketinde kısmi bir silkiye yaratmış oldu.

***

AKP iktidarı “dikensiz gül bahçesi” yaratmak için önüne çıkabilecek tüm engelleri temizleme çabasında. Bütün baskı ve zorbalığa rağmen “işgalin, katliamın lokumu olmaz” diyen üniversitelerin politik inisiyatifi, karne eyleminde gördükleri işkenceyi dünya gündemine taşıyan liselilerin cüreti, üniversitelerinin bölünmesine karşı haftalarca meydanları zapteden gençliğin birleşik ve kitlesel eylemi gençliğin gelecek olduğunu bir kez daha gösteriyor.

Eğitimde gericiilik: Trajikomik bir hikaye

Öncelikle size başımdan geçen bir olayı anlatmak istiyorum. 2000’li yılların başlarında, tahminimce ya 3. ya da 4. sınıf öğrencisiyim. Bir gün sınıfta bir erkek ve kız arkadaşımızın tartışması sonucu erkeklerin, muhtemelen haberlerden duydukları “Susma, sustukça sıra sana gelecek!” sloganını hep birlikte bağırarak attıkları bir esnada, bu sesleri duyan sınıf öğretmenimiz bir anda sinirli bir şekilde sınıfa girdi. Ve “Susma sustukça sıra sana gelecek” diye bağırıp slogan atanları tek tek tahtaya kaldırdı. Önce tokat atıp sonra ders sonuna kadar tek ayak üstünde bekleterek cezalandırdı. Biz başta hiçbir şey anlamadık. Çünkü daha önce de böyle gürültü ve bazı zamanlar kavga oluyordu ama hiçbir zaman bu kadar kızmayan, bağırmayan öğretmenimiz, bu olayda çok fazla tepki vererek işi tokatlamaya kadar götürmüştü.

Tabii biz başlangıçta herkes çok fazla gürültü yaptığımız için ceza aldığımızı düşünedursun, en sonunda öğretmen neden bizi cezalandırdığını açıkladı. Öğretmen bizi ne bağırduğumuz için ne kavga ettiğimiz için ne de gürültü yapıp çevreyi rahatsız ettiğimiz için cezalandırmıştı. Bizi cezalandırmasının sebebi, “Susma, sustukça sıra sana gelecek!” diye slogan atıp devlete karşı gelerek, devlet düşmanlığı yapmamızdı.

Bugün düşündüğümüz zaman ger-

çekten inanılmaz geliyor. İlkokul çağında, daha devlet nedir onu bilmeyen el kadar çocukları “devlete karşı gelmek, devlet düşmanlığı yapmak, anarşist bölücülük yapmak vs.” gibi faaliyetlerle suçlamak, akıl tutulması değil de nedir?

Bugünün Türkiye’sinde eğitim açısından durumun çok daha gerici ve vahim olduğu tartışma götürmez. Her yeni dönemde Milli Eğitim Bakanlığının kadro değişimi hem eğitim öğretim sistemini hem de birçok yönden öğrenci ve öğretmen ilişkilerini doğrudan etkiliyor. Bugünün gerici iktidar sahipleri için eğitim çok özel bir müdahale ve palazlanma alanıdır. Hem ideolojik olarak kendi gerici sistemlerini empoze ediyorlar hem de okullardaki bilimsel eğitimin yerini gerici ve dini bir eğitimin alması için özel çaba sergiliyorlar. Çünkü düşünmeyen, sorgulamayan, araştırmayan ve en önemlisi de itaat eden nesiller yaratarak toplumu kontrol etmek ve giderek kendi ideolojilerini güvenceye kavuşturmak istiyorlar.

Din istismarcıları 15 Temmuz’dan sonra özellikle bilinen ve toplumda göze çarpan yerlerin, köprülerin, yolların, hastanelerin, okulların vb. isimlerini değiştirerek, gerici ideolojilerini mekanlara yansıtıyorlar. Olayı, okullarda “15 Temmuz destanı” diyerek müfredata dahi dahil ettiler. Kulakları sağır eden tarzda hükümet propagandası yaparak, gericiliği kat-

merleştirdiler, tam anlamıyla kudurgan bir histeriye kapıldılar. Bunlarla paralel olarak gerçek akademisyenlerin tutuklanması, gerici hükümet yanlılarının üniversitelere rektör olarak atanması, çocuk tacizcisi öğretmenlerin suçlarının üzerinin örtülmesi gibi akıl dışı olaylara şahit oluyoruz.

Dünden bugüne eğitim ve öğretimde değişen nedir diye baktığımızda, dönüm noktası olarak “12 Eylül” tarihi gösterilebilir. Bunun nedeni hem 12 Eylül anayasasının getirdikleri hem de Yükseköğretim Kurulu’nun (YÖK) kurulmasıydı. Bu sayede hem üniversiteler kontrol altında tutulabilecek hem de 12 Eylül öncesi türden gençlik örgütlenmelerinin önüne geçilebilecekti. Bu konuda oldukça başarılı oldukları denilebilir. 12 Eylül’den bugüne gelişen süreçte eğitimin geldiği noktaya baktığımızda bu açık şekilde görülecektir.

Başta anlattığım o ufak anı benim hatıralarımın bir parçasıdır. Zaman zaman okulda bu şekilde ufak tefek hikayeler anlatılarak hem bize devletin bekasından ve kutsallığından bahsedilir hem de devlete karşı olanların hain ve bölücü oldukları empoze edilir. Anlatan MEB’in atadığı sınıf öğretmeni, dinleyenler 9 yaşındaki biz öğrenciler, konu ise devlet ve karşıtlarıydı. Anlayabilene aşk olsun!

K. TORLAK

Sermaye devletinin tarihinden kanlı bir kesit

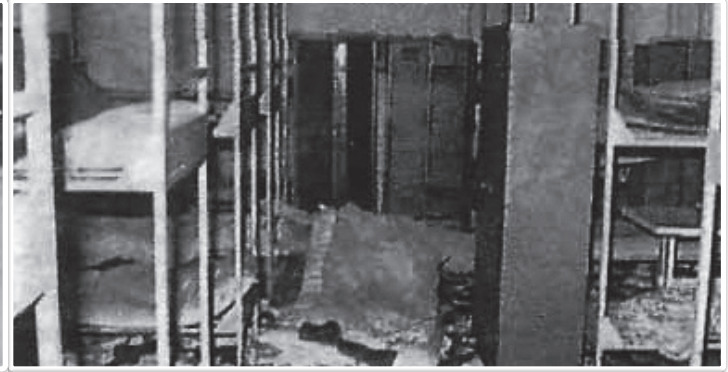
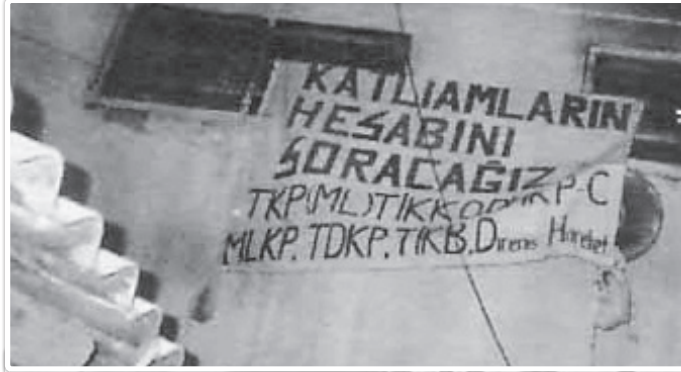
Ümraniye Cezaevi Katliamı

Zindanlar her zaman sınıf mücadelesinin en çetin geçtiği alanlar olmuştur. Egemen sermaye sınıfı, kendini korumak için yarattığı yasaları ile kendisine karşı mücadele edenleri; devrimcileri; ilerici, muhalif, yurtsever herkesi "toplumsal yaşamdan" çekebilmek için zindanlara doldurur. Burada önemli amaçlardan biri de zindandakiler üzerinden dışarıdakilere (yani sınırları görece geniş daha büyük bir zindana) mesaj vermektir: "İktidarıma zarar vererseniz, katletmemi, sömürmemi engellerseniz yahut bu konuda insanları bilinçlendirir, ha bir de buna öncülük yaparsanız buraya girersiniz."

Zindanlar ile içeriden çok dışarıyı korku, sindirme ve baskı ile tutsak edilmeye çalışılır. Ancak bütün bu tecrit, işkence ve sindirme politikası karşı konulmaz biçimde kendisine karşı bir direniş iradesini de yaratır. İrlanda'da Bobby Sands ve yoldaşlarının 5 yıl boyunca tek tip elbiseye karşı battaniye giyerek direnmelerinden Türkiye'de bedenlerini direnişe yatıran ölüm orucu direnişçilerine dek uzanan bir irade hem de.. Öğretilen tarihlerin yazmadığı sayısız zindan direnişi bugün hala büyük bir iradeyi temsil ediyor.

Bu topraklarda da çok sayıda zindan katliamı ve direniş yaşanmıştır, sayısız bedel ödenmiştir. 4 Ocak 1996'da Ümraniye zindanında 4 devrimcinin katledildiği saldırı da bunlardan biridir. Bu katliamın nedenini anlamak kuşkusuz o günün siyasal gelişmelerine bakmayı gerektirir.

12 Eylül sonrası neo-liberal saldırıları hayata geçiren sermaye devleti '90'lara geldiğinde derin bir kriz ile cebelleşmektedir. Devlet 12 Eylül askeri cuntası ile toplumu ezip geçmesine rağmen her istediğini kolayca hayata geçirememekte, eylemler, grevler ve direnişlerle karşılaşmaktadır. Üstelik buna karşı devreye soktuğu gözaltı, işkence ve tutuklama saldırısı ile zindanlarda devrimcilerin sayısı artarken nitelik de artmaktadır. Devrimciler zindanlarda sermaye devletinin pek çok dayatmasını ve tecrit politikasını boşa düşürmüş, kolektif bir yaşam kurmuşlardır. Zindanlar devrimciler için mücadelenin devam ettiği, gelişimin sürdüğü bir alana dönmüştür. Devrimciler zindandan daha da gelişerek çıkmaktadır. Baskı ne kadar artarsa artsın zindanda buna göre bir yaşam ve direniş şekillenmiştir.

İşte bütün bunlar sermaye devletinin zindanlara dönük tartışmalarını arttırmıştır. Ocak 1995'te toplanan Milli Güvenlik Kurulu'nda, "cezaevlerinin eğitim kampına döndüğü, bunun önüne geçilmesi gerektiği" kararı alınır. Bu kararın ardından özel katliam ekipleri hazırlanır. Bu ekipler yeni inşa edilmeye başlanan F tipi hapisanelerde katliam provaları yapmaya başlar. Bu provalardan ilki 21 Eylül 1995'te Buca zindanında gerçeğe dönüşür. Tutsaklar katliam timlerinin saldırısında ağır yaralanırlar. Bu katliamı '90'lı yıllar boyunca birçok katliam daha izler.

Bu katliamlardan biridir Ümraniye. 13 Aralık 1995'te Ümraniye zindanına ilk saldırı gerçekleşir. 4'ü ağır 76 tutsak yaralanır. Bu ilk saldırı sermaye devletinin Ümraniye zindanına dönük planladığı büyük katliamın provasıdır. 4 Ocak 1996'ya gelindiğinde devrimci tutsakların koşullarına katliam timleri ellerinde sopa, cop, ateşli silah ve bombalarla sayım bahanesi ile girerler. Burada tutsaklara ağır bir saldırı gerçekleşir. 4 devrimci (Abdülmecid Seçkin, Orhan Özen, Rıza Boybaş, Gültekin Beyhan) işkence ile katledilirken, 40 tutuklu da ağır yaralanır.

Saldırı zindanla sınırlı kalmaz, devrimcilerin cenaze törenlerine de saldırır devlet. Katledilen tutsakların cenazelerinde sayısız kişi gözaltına alınır. 8

Ocak'ta cenaze törenini izleyen gazeteci Metin Göktepe polislerce gözaltına alınır. Götürüldüğü Alibeyköy spor salonunda dövülerek işkence ile katledilir. Bu katliamlar hız kesmeden sürer.

6 Mayıs 1996'da, Dönemin Adalet Bakanı azılı faşist Mehmet Ağar tarafından yayınlanan genelge ile yeni bir saldırı başlar. Eskişehir'e inşa edilmiş tabutluğun açılmasına (F tipi zindan) ve Marmara bölgesindeki devrimci tutsakların oraya sürgün edilmesine karar verilir. Tutsaklar bu saldırıyı 26 Mayıs'ta başlattıkları, 12 yiğit devrimcinin şehit düştüğü ölüm orucu direnişi ile geri püskürtürler. Genelge geri çekilir, tabutluklar geçici bir süreliğine kapatılır. Bu saldırıları 24 Eylül 1996'da Amed zindanında 10, 26 Eylül 1999'da Ulucanlar'da 10 ve 19 Aralık 2000'de F tipi tecride karşı direnen 20 zindanda 30 devrimcinin katledilmesi izler.

Bütün bu saldırıların sorumlularından hiçbiri doğru dürüst soruşturma ve yargılama ile cezalandırılmazlar. Hatta ödüllendirilirler. Öyle ki bu saldırılarda görev alan işkence timleri daha sonra başka katliamlarda da kendini gösterir. Örneğin Ulucanlar'ın tetikçisi, işkence timlerinin komutanı Yarbay Ali Öz bu katliamdan birkaç yıl sonra Hrant Dink suikastının perde arkasında "görev" alacaktır.

Bugün sermaye düzeninin tecrit sal-

dırları direnişe karşı F tipleri başta olmak üzere bir dizi uygulama ile hayata geçirildi. 15 Temmuz'un ardından ilan edilen OHAL ile zindanlara dönük işkence ve saldırı daha da arttı. Yayın, kitap, dergi yasakları, iletişim yasakları ve sürekliliğe gelen sürgün sevkler ile bugün zindanlar yine büyük bir saldırı altındadır. Üstelik zindanlar toplumsal muhalefetin her kesiminden insanlarla bugüne kadar hiç olmadığı kadar tıka basa doldurulmuştur. Neredeyse muhalif her ses tutuklama saldırısına maruz kalıyor.

Bütün bu saldırılar sermaye düzeninin duyduğu büyük korkunun yansımalarıdır. Korkusu gerçeğe dönüşecek, zindanlarda katlettiği devrimcilerin yerlerine yenileri gelecektir. Buca'dan Ümraniye'ye, Ulucanlar ve 19 Aralık'a, yaratılan direniş geleneği işçi ve emekçilerin, ezilen halkların haklı mücadelesinin temsildir. Hasan Hüseyin'in dediği gibi:

"...
bilirim
bildiririm ki
yerde kalmaz dökülen kan
çiçeklenir
dallanır
anlatır birgün
beş giderse çarşamba
perşembe onbeş gelir
tutar bu aşı."

AKP şefinin Metin Akpınar-Müjdat Gezen davası...

Sanata ve sanatçıya saldırılar

Kendisini sanat, spor, siyaset, hukuk vb. gibi birçok alanın otoritesi olarak gören bir diktatör ve iktidar ile karşı karşıyayız. Kendisini her şeyin başı sonu sayan AKP şefi, "sanat otoritesi" olarak da kimseye göz açtırmıyor. Başta işçi ve emekçiler olmak üzere toplumun birçok kesimini baskı altında tutmaya çalışan "sanat otoritesi" kadına, çocuğa, doğaya, hayvana, sanata düşmanlıkta rakip tanımıyor.

Tiyatro oyunlarını yasaklayan, opera ve balenin üzerinde baskı kuran, karikatüristlere, sanatçılara saldıran "sanat otoritesi", kendisini eleştiren herkese parmak sallamaya, mahkemelerin-hapislerin yolunu göstermeye devam ediyor.

Tayyip Erdoğan ve yarıdakçılarının Metin Akpınar ve Müjdat Gezen'e saldırıları, bunun son halkası oldu. Barış Atay, Pınar Aydınlar, Levent Üzümcü ve adını saymakla bitiremeyeceğimiz birçok sanatçıya saldıran "sanat otoritesi" belli ki kendi iktidarının sarsılmasından son derece korkuyor. Direk kendi adı verilmeden yapılan genel eleştirilerde dahi alınganlık gösterip saldırmaması, aslında kendisini çok iyi tanımasından ve eleştirilerin olabildiğince isabetli olmasından kaynaklanıyor. Normalde herhangi bir eleştiri karşısında rahatlıkla, "Bu söylenenlerin benimle alakası yok" türünden rahat bir tavır sergilenebilmesi gibi bir seçenek varken, eleştiriler karşısında saldırganlaşması, eleştirilere konu edilen kötülüklerin sermaye diktatörü tarafından sahiplenildiğini gösteriyor.

Bir kişiden bahsediyor olsak da bu tutum ve davranışlar aslında din istismarcısı iktidar ve devlet şahsında genelmiştir. Kendinden olmayana veya en

cilız muhalefete dahi saldırmak AKP'nin tepesinden alt kademe yöneticilerine, hatta dağıtılan sadakalara tav olan mahalleli AKP destekçilerine kadar tüm gerici bünyeye bir virüs gibi yayılmıştır. Kültür Bakanından Diyanet İşleri Başkanına, AKP'li belediye başkanlarından parti yöneticilerine kadar her kademede sanat eserleri ve sanatçılar hakkında saldırgan söylemler aldı başını gidiyor.

Yargı da boş durmuyor tabii, "sanat otoritesi"nin ucube söylemini emir telakki ediyor. Tepeden tırnağa yasakçı tutum içerisindeki iktidarın şefi, bir programda faşizme karşı düşüncelerini ifade eden Müjdat Gezen ve Metin Akpınar'a saldırarak sözde hukuk insanlarını "görev"e çağırınca, rezalet manzumesine yeni satırlar ekleniyor. Ve sermayenin diktatörü tesadüfen aynı günlerde hiç utanıp sıkılmadan "En tam demokrasinin uygulandığı az sayıdaki ülkeden biriyiz" diye buyuruyor.

Böylesi bir düzende sanatçı olmak bedeller ödemeyi gerektiriyor. Sınıf ve kitle hareketinin son derece geri olduğu bir dönemde aydın ve sanatçıların düzen içi muhalefetleri dahi hedef zorbalığın hedefi haline gelmelerine yetiyor. Fakat bunun böyle olması saray soytarısı olumasını meşru kılmaz. Ya da Metin Akpınar ve Müjdat Gezen'in saldırıya uğradığı günlerde Mazhar Alanson gibi inceden inceye din istismarcılarıyla köprüler döşemenin ("Yandım" şarkısına dair açıklamalar vb.), "sanatçı"lıkla bir alakası kurulamaz.

Günümüz Türkiye'sinde muhalif olmak, iktidarın baskılarını teşhir etmek, işçi ve emekçilerin yaşamlarında karşılaştıkları sorunları işlemek kendi başına

bir sanatçıyı güçlü kılmıyor. Sanatçı kaderini işçi sınıfının kurtuluş mücadelesiyle birleştirmedikçe, kendisinin saldırılar karşısında dik durması zorlaşıyor. Ayrıca aydın-sanatçı duruşu işçi ve emekçilerin mücadelesi ile birleşmediği sürece eleştiriler daha elit kalmakla da kalmıyor. Bu durumda hem emekçiler sanatçılarla empati kuramıyor hem de saray soytarılığına –istense de istenirse de- kapı aralanmış oluyor. Düzen sanatçılığının en iyi halinde dahi despot bir iktidarın saldırılarına karşı titrek ve arada kalan tutumların ötesine geçilemiyor.

Açık ki faşist tek adam diktası "Beni ipe götürecekmış" söyleminden de anlaşılacağı üzere son derece korkuyor. Zaten zorbarların böylesine saldırgan ve baskıcı olmaları derin korkularının ürünüdür. Düzenin temsilcileri de çok iyi biliyor ki bir magmanın üzerindeler ve patlama anını bekliyorlar. Efrin işgali oluyor, ses çıkarıcıları "vatan haini" ilan ediyorlar, Havalimanı işçileri çalışma koşullarına karşı eylem yapıyorlar, yanıt yayın yapıyorlar... Kıvılcımların büyük yangınlara dönüşmesinden ölesiye korkuyorlar. Sanatçıların toplum üzerindeki etkisini de bilen gerici iktidar sıkışmışlığını saldırı ile hafifletmeye çalışıyor. Saldırı ile ömrünü uzatacağını sanıyor.

Gerçek sanatçının görevi, zorbarların karşısında onuruyla dimdik durmak ve kaderini işçi ve emekçilerin mücadelesi ile birleştirmektir. Sanatçılar emeğin kızıl bayrağı altında birleşmedikleri sürece ne sanat özgür olabilir ne de sanatçı.

F. DENİZ

Tutsaklardan yeni yıl mesajları

Merhaba,

Her yeni gün, umudun tazelenmesi ve mücadelenin yükseltilmesine kapı aralamaktadır.

Yeni bir yıla daha girerken, taptaze umudumuzu heybemize koyarak, dürürlü bayraklarımızı omuzlayarak, mücadeleyi zaferle taçlandırmak amacıyla yeni yılınızı kutlar, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

DİRENİŞ HAREKETİ DAVASI TUTSAKLARI
ADINA CİHAT ÖZDEMİR
KIRIKKALE F TİPİ HAPİSHANESİ B-8

***

MAVİ

Ay da açar

Akşamsefası tadında

Hüzünlü bir şiirin ardından

Sesler de yiter.

Vakit, durmuşsa selama

Karanfilleri tutmak için

Yağmurun kanatlarında

Uçarak kucaklarsın güneşi

Düşersen zamansız

Maviliğin karşı yakasına

Yediverenler de açmıştır

Bir öpücük kadar taze

Savrulursun

renkleri, kokuları

Geleceğe dair umutların

Yangın yerine dönen yüreğin

Dizelerinde korlaşsın

05.12.2017 CİHAT ÖZDEMİR

***

Sevgili dostlar merhaba,

Uzun bir OHAL arasından sonra hiç aksatmadan ulaştınız derginiz Kızıl Bayrak ile. Öncelikle duyarlılığınız için teşekkür ediyorum. İçeride kitap, dergi yasağının kalkması için elimizden ne geldi ise yaptık sayılır. Yasaklı olmayan dergiler verilsin istedik. Biraz geç oldu ama sonuçta okumak imkanına kavuşmuş olduk. Bu vesile ile sizlere bir 'merhaba' demek istedik.

Yeni bir yıla giriyoruz. Bizim mahpusluk uzadı. 24. yılında. Olsun! Umudumuz halklarımızın emekçilerin ve işçi sınıfının mücadelesi ile yürümekte. 'Hakka' yürür gibi diyelim. Değişir bu zulmet değişir bu düzen halkın biriken öfkesinin önünde duramaz hiçbir şey!

Daima umutla, dirençle komünar- ca selamlarımızı yolluyorum.

Sevgi ve dostlukla nice senelere.

SADIK SABANCILAR
KIRIKKALE F TİPİ HAPİSHANESİ B-10

Küba Devrimi 60. yılında!

*“Sıradan insanların,
sıradan insanlarla birlikte
sıradan insanlar için yaptığı devrim...”*

